

ES-SYSTEM

JEDNOSTKOWY
RAPORT
ROCZNY

R

sporządzony według
międzynarodowych
standardów
sprawozdawczości
finansowej

za 2008 rok

Kraków, 27 kwietnia 2009

Spis Treści

1. WPROWADZENIE DO RAPORTU ROCZNEGO.....	4
2. PISMO PREZESA ZARZĄDU	4
3. SPRAWOZDANIE ZARZĄDU ES-SYSTEM S.A. Z DZIAŁALNOŚCI W ROKU 2008	6
3.1. OMÓWIENIE WYNIKÓW FINASOWYCH ZA 2008 ROK	6
3.1.1. RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT ES-SYSTEM S.A.	6
3.1.2. BILANS ES-SYSTEM S.A.	7
3.1.3. PRZEPŁYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH ES-SYSTEM S.A.	7
3.1.4. WYBRANE WSKAŹNIKI FINANSOWE	8
3.1.5. DEFINICJE WSKAŹNIKÓW FINANSOWYCH.	8
4. ZNACZĄCE WYDARZENIA I CZYNNIKI WPŁYWAJĄCE NA WYNIKI FINANSOWE 2008	8
ROKU	8
5. CHARAKTERYSTYKA ZEWNĘTRZNYCH I WEWNĘTRZNYCH CZYNNIKÓW ISTOTNYCH DLA ROZWOJU PRZEDSIĘBIORSTWA EMITENTA, PERSPEKTYWY ROZWOJU DZIAŁALNOŚCI W OKRESIE NASTĘPNEGO ROKU, Z UWZGLĘDNIENIEM ELEMENTÓW STRATEGII RYNKOWEJ. CHARAKTERYSTYKA POLITYKI W ZAKRESIE KIERUNKÓW ROZWOJU.	10
6. POZOSTAŁE INFORMACJE.....	12
6.1. OPIS ISTOTNYCH CZYNNIKÓW RYZYKA I ZAGROŻEŃ, Z OKREŚLENIEM, W JAKIM STOPNIU EMITENT JEST NA NIE NARAŻONY	12
6.1.1. Czynniki zewnętrzne.....	12
6.1.2. Czynniki wewnętrzne.....	13
6.2. OŚWIADCZENIE O STOSOWANIU ŁADU KORPORACYJNEGO.....	14
6.2.1. Wskazanie zbioru zasad ładu korporacyjnego, któremu podlega emitent oraz miejsca, gdzie tekst zbioru zasad jest publicznie dostępny.....	14
6.2.2. Informacje w zakresie, w jakim Emitent odstąpił od postanowień zbioru zasad ładu korporacyjnego, wskazanie tych postanowień oraz wyjaśnienie przyczyn tego odstąpienia.....	14
6.2.3. Opis głównych cech stosowanych w przedsiębiorstwie emitenta systemów kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem w odniesieniu do procesu sporządzania sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych.....	15
6.2.4. Wskazanie akcjonariuszy posiadających bezpośrednio lub pośrednio znaczne pakiety akcji, wraz ze wskazaniem liczby posiadanych przez te podmioty akcji, ich procentowego udziału w kapitale zakładowym, liczby głosów z nich wynikających i ich procentowego udziału w ogólnej liczbie głosów na walnym zgromadzeniu.....	16
6.2.5. Wskazanie posiadaczy wszelkich papierów wartościowych, które dają specjalne uprawnienia kontrolne, wraz z opisem tych uprawnień.	16
6.2.6. Wskazanie wszelkich ograniczeń odnośnie do wykonywania prawa głosu, takich jak ograniczenie wykonywania prawa głosu przez posiadaczy określonej części lub liczby głosów, ograniczenia czasowe dotyczące wykonywania prawa głosu lub zapisy, zgodnie z którymi, przy współpracy spółki, prawa kapitałowe związane z papierami wartościowymi są oddzielone od posiadania papierów wartościowych.....	16
6.2.7. Wskazanie wszelkich ograniczeń dotyczących przenoszenia prawa własności papierów wartościowych emitenta	17
6.2.8. Opis zasad dotyczących powoływania i odwoływania osób zarządzających oraz ich uprawnień, w szczególności prawo do podjęcia decyzji o emisji lub wykupie akcji.....	18
6.2.9. Opis zasad zmiany statutu lub umowy spółki emitenta	18
6.2.10. Sposób działania walnego zgromadzenia i jego zasadnicze uprawnienia oraz opis praw akcjonariuszy i sposobu ich wykonania, w szczególności zasady wynikające z regulaminu walnego zgromadzenia, jeżeli taki regulamin został uchwalony, o ile informacje w tym zakresie nie wynikają wprost z przepisów prawa	18
6.2.11. Skład osobowy i zmiany, które w nim zaszły w ciągu ostatniego roku obrotowego oraz opis działania organów zarządzających, nadzorujących lub administrujących emitenta oraz ich komitetów.	19
6.3. INFORMACJE O PODSTAWOWYCH PRODUKTACH, TOWARACH LUB USŁUGACH WRAZ Z ICH OKREŚLENIEM WARTOŚCIOWYM I ILOŚCIOWYM ORAZ UDZIAŁEM POSZCZEGÓLNYCH PRODUKTÓW, TOWARÓW I USŁUG (JEŻELI SĄ ISTOTNE) ALBO ICH GRUP W SPRZEDAŻY EMITENTA OGÓŁEM, A TAKŻE ZMIANACH W TYM ZAKRESIE W DANYM ROKU OBROTOWYM.....	21
6.4. INFORMACJE O RYNKACH ZBYTU, Z UWZGLĘDNIENIEM PODZIAŁU NA RYNKI KRAJOWE I ZAGRANICZNE, ORAZ INFORMACJE O ŹRÓDŁACH ZAOPATRZENIA W MATERIAŁY DO PRODUKCJI, W TOWARY I USŁUGI, Z OKREŚLENIEM UZALEŻNIENIA OD JEDNEGO LUB WIĘCEJ ODBIORCÓW I DOSTAWCÓW, A W PRZYPADKU, GDY UDZIAŁ JEDNEGO ODBIORCY LUB DOSTAWCY OSIAGA, CO NAJMNIEJ 10% PRZYCHODÓW ZE SPRZEDAŻY OGÓŁEM - NAZWY (FIRMY) DOSTAWCY LUB ODBIORCY, JEGO UDZIAŁ W SPRZEDAŻY LUB ZAOPATRZENIU ORAZ JEGO FORMALNE POWIĄZANIA Z EMITENTEM	22
6.5. INFORMACJE O ZAWARTYCH UMOWACH ZNACZĄCYCH DLA DZIAŁALNOŚCI EMITENTA, W TYM ZNANYCH EMITENTOWI UMOWACH ZAWARTYCH POMIĘDZY AKCJONARIUSZAMI (WSPÓLNIKAMI), UMOWACH UBEZPIECZENIA, WSPÓŁPRACY LUB KOOPERACJI.....	23
6.6. INFORMACJE O POWIĄZANIACH ORGANIZACYJNYCH LUB KAPITAŁOWYCH EMITENTA Z INNYMI PODMIOTAMI ORAZ OKREŚLENIE JEGO GŁÓWNYCH INWESTYCJI KRAJOWYCH I ZAGRANICZNYCH (PAPIERY WARTOŚCIOWE, INSTRUMENTY FINANSOWE, WARTOŚCI NIEMATERIALNE I PRAWNE ORAZ NIERUCHOMOŚCI), W TYM INWESTYCJI KAPITAŁOWYCH DOKONYANYCH POZA JEGO GRUPĄ JEDNOSTEK POWIĄZANYCH ORAZ OPIS METOD ICH FINANSOWANIA	24
6.7. OPIS ISTOTNYCH TRANSAKCI ZAWARTYCH PRZEZ EMITENTA LUB JEDNOSTKĘ OD NIEGO ZALEŻNĄ Z PODMIOTAMI ZALEŻNYMI NA INNYCH WARUNKACH NIŻ RYNKOWE WRAZ KWOTAMI ORAZ INFORMACJAMI OKREŚLAJĄCYMI CHARAKTER TYCH TRANSAKCJI.	24
6.8. INFORMACJE O ZACIĄGNIĘTYCH I WYPOWIEDZIANYCH UMOWACH DOTYCZĄCYCH KREDYTÓW I POŻYCZEK, Z PODANIEM KWOTY, RODZAJU, WYSOKOŚCI STOPY PROCENTOWEJ, WALUTY I TERMINU WYMAGALNOŚCI.....	25
6.9. INFORMACJA O UDZIELONYCH I OTRZYMANYCH PORĘCZENIACH I GWARANCJACH ZE SZCZEGÓLNYM UWZGLĘDNIENIEM PORĘCZEŃ I GWARANCJI UDZIELONYCH JEDNOSTKOM POWIĄZANYM.....	25
6.10. INFORMACJE O UDZIELONYCH POŻYCZKACH, ZE SZCZEGÓLNYM UWZGLĘDNIENIEM POŻYCZEK UDZIELONYCH JEDNOSTKOM POWIĄZANYM EMITENTA Z PODANIEM KWOTY, RODZAJU I WYSOKOŚCI STOPY PROCENTOWEJ, WALUTY I TERMINU WYMAGALNOŚCI	27
6.11. OPIS WYKORZYSTANIA PRZEZ EMITENTA WPŁYWÓW Z EMISJI (W PRZYPADKU EMISJI PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH W OKRESIE OBJĘTYM RAPORTEM). 28	
6.12. OBJAŚNIENIE RÓŻNIC POMIĘDZY WYNIKAMI FINANSOWYMI WYKAZANYMI W RAPORCIE ROCZNYM A WCZEŚNIEJ PUBLIKOWANYMI PROGNOZAMI WYNIKÓW NA DANY ROK	28
6.13. OCENA, WRAZ Z JEJ UZASADNIENIEM, DOTYCZĄCA ZARZĄDZANIA ZASOBAMI FINANSOWYMI, ZE SZCZEGÓLNYM UWZGLĘDNIENIEM ZDOLNOŚCI WYWIĄZYWANIA SIĘ Z ZACIĄGNIĘTYCH ZOBOWIĄZAŃ, ORAZ OKREŚLENIE EWENTUALNYCH ZAGROŻEŃ I DZIAŁAŃ, JAKIE EMITENT PODJĄŁ LUB ZAMIERZA PODJĄĆ W CELU PRZECIWDZIAŁANIA TYM ZAGROŻENIOM	28
6.14. OCENA MOŻLIWOŚCI REALIZACJI ZAMIERZEŃ INWESTYCYJNYCH, W TYM INWESTYCJI KAPITAŁOWYCH, W PORÓWNIANIU DO WIELKOŚCI POSIADANYCH ŚRODKÓW, Z UWZGLĘDNIENIEM MOŻLIWYCH ZMIAN W STRUKTURZE FINANSOWANIA TEJ DZIAŁALNOŚCI	29
6.15. OCENA CZYNNIKÓW I NIETYPOWYCH ZDARZEŃ MAJĄCYCH WPŁYW NA WYNIK Z DZIAŁALNOŚCI ZA ROK OBROTOWY, Z OKREŚLENIEM STOPNIA WPŁYWU TYCH CZYNNIKÓW LUB NIETYPOWYCH ZDARZEŃ NA OSIĄGNIĘTY WYNIK.....	29
6.16. ZMIANY W PODSTAWOWYCH ZASADACH ZARZĄDZANIA PRZEDSIĘBIORSTWEM EMITENTA I JEGO GRUPĄ KAPITAŁOWĄ	29
6.17. WSZELKIE UMOWY ZAWARTE MIĘDZY EMITENTEM A OSOBAMI ZARZĄDZAJĄCYMI, PRZEWIDUJĄCE REKOMPENSATĘ W PRZYPADKU ICH REZYGNACJI LUB ZWOLNIENIA Z ZAJMOWANEGO STANOWISKA BEZ WAŻNEJ PRZYZYNY LUB GDY ICH ODWOŁANIE LUB ZWOLNIENIE NASTĘPUJE Z POWODU POŁĄCZENIA EMITENTA PRZEZ PRZEJĘCIE	29
6.18. WARTOŚĆ WYNAGRODZEŃ, NAGRÓD LUB KORZYŚCI, W TYM WYNIKAJĄCYCH Z PROGRAMÓW MOTYWACYJNYCH LUB PREMIOWYCH OPARTYCH NA KAPITALE EMITENTA, W TYM PROGRAMÓW OPARTYCH NA OBLIGACJACH Z PRAWEM PIERWSZEŃSTWA, ZAMIENNYCH, WARRANTACH SUBSKRYPCYJNYCH (W PIENIĄDZU, NATURZE LUB JAKIEJKOLWIEK INNEJ FORMIE), WYPŁACONYCH, NALEŻNYCH LUB POTENCJALNIE NALEŻNYCH, ODRĘBNE DLA KAŻDEJ Z OSÓB ZARZĄDZAJĄCYCH I NADZORUJĄCYCH EMITENTA W PRZEDSIĘBIORSTWIE EMITENTA, BEZ WZGLĘDU NA TO, CZY ODPOWIEDNIO BYŁY ONE ZALICZANE W KOSZTY, CZY TEŻ WYNIKAŁY Z PODZIAŁU ZYSKU; W PRZYPADKU GDY EMITENTEM JEST JEDNOSTKA DOMINUJĄCA LUB ZNACZĄCY INWESTOR - ODDZIELNIE INFORMACJE O	

WARTOŚCI WYNAGRODZEŃ I NAGRÓD OTRZYMANYCH Z TYTUŁU PEŁNIENIA FUNKCJI WE WŁADZACH JEDNOSTEK PODPORZĄDKOWANYCH; JEŻELI ODPOWIEDNIE INFORMACJE ZOSTAŁY PRZEDSTAWIONE W SPRAWOZDANIU FINANSOWYM - OBOWIĄZEK UZNAJE SIĘ ZA SPEŁNIONY POPRZEC WSKAZANIE MIEJSCA ICH ZAMIESZCZENIA W SPRAWOZDANIU FINANSOWYM	29
6.19. OKREŚLENIE ŁĄCZNEJ LICZBY I WARTOŚCI NOMINALNEJ WSZYSTKICH AKCJI (UDZIAŁÓW) EMITENTA ORAZ AKCJI I UDZIAŁÓW W JEDNOSTKACH POWIĄZANYCH EMITENTA, BĘDĄCYCH W POSIADANIU OSÓB ZARZĄDZAJĄCYCH I NADZORUJĄCYCH (DLA KAŻDEJ OSOBY ODDZIELNIE) [W PRZYPADKU SPÓŁEK KAPITAŁOWYCH]	30
6.20. INFORMACJE O ZNANYCH EMITENTOWI UMOWACH (W TYM RÓWNIEŻ ZAWARTYCH PO DNIU BILANSOWYM), W WYNIKU, KTÓRYCH MOGĄ W PRZYSZŁOŚCI NASTĄPIĆ ZMIANY W PROPORCJACH POSIADANYCH AKCJI PRZEZ DOTYCZĄCYCH AKCJONARIUSZY I OBLIGATARIUSZY	31
6.21. WSKAZANIE POSIADACZY WSZELKICH PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH, KTÓRE DAJĄ SPECJALNE UPRAWNIENIA KONTROLNE W STOSUNKU DO EMITENTA, WRAZ Z OPISEM TYCH UPRAWNIEŃ	31
6.22. INFORMACJĘ O SYSTEMIE KONTROLI PROGRAMÓW AKCJI PRACOWNICZYCH	31
6.23. WSKAZANIE POSTĘPOWAŃ TOCZĄCYCH SIĘ PRZED SĄDEM, ORGANEM WŁAŚCIWYM DLA POSTĘPOWANIA ARBITRAŻOWEGO LUB ORGANEM ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ W ZAKRESIE: POSTĘPOWANIA DOTYCZĄCEGO ZOBOWIĄZAŃ ALBO WIERZYTELNOŚCI EMITENTA LUB JEDNOSTKI OD NIEGO ZALEŻNEJ, KTÓRYCH WARTOŚĆ STANOWI CO NAJMNIEJ 10% KAPITAŁÓW WŁASNYCH EMITENTA ORAZ DWÓCH LUB WIĘCEJ POSTĘPOWAŃ, KTÓRYCH ŁĄCZNA WARTOŚĆ STANOWI CO NAJMNIEJ 10% KAPITAŁÓW WŁASNYCH	31
6.24. POZOSTAŁE INFORMACJĘ DODATKOWE O:	32
6.24.1. Dacie zawarcia przez Emitenta umowy, z podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych, o dokonanie badania lub przeglądu sprawozdania finansowego lub skonsolidowanego sprawozdania finansowego oraz okresie, na jaki została zawarta ta umowa	32
6.24.2. Wynagrodzenie podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych wypłaconym lub należnym za rok obrotowy, odrębnie za: badanie rocznego sprawozdania finansowego, inne usługi poświadczające, w tym przegląd sprawozdania finansowego, usługi doradztwa podatkowego, pozostałe usługi. (Informacje należy podać także dla poprzedniego roku obrotowego)	32
7. OŚWIADCZENIA ZARZĄDU	33
7.1. PRAWIDŁOWOŚĆ EWIDENCJI	33
7.2. WYBÓR PODMIOTU DO BADANIA	33
8. PODPISY CZŁONKÓW ZARZĄDU	33
Spis tabel.	
Tabela 1. Wybrane pozycje z rachunku zysków i strat	6
Tabela 2. Struktura geograficzna sprzedaży	7
Tabela 3. Wybrane pozycje bilansu	7
Tabela 4. Wybrane pozycje rachunku przepływów pieniężnych	7
Tabela 5. Wybrane wskaźniki finansowe	8
Tabela 6. Segmentacja przychodów ze sprzedaży dla ES-SYSTEM S.A. w obrocie krajowym (w tys. PLN).	11
Tabela 7. Wskazanie akcjonariuszy posiadających znaczne pakiety akcji	16
Tabela 8. Skład Rady Nadzorczej	19
Tabela 9. Skład Zarządu	21
Tabela 10. Struktura asortymentowa przychodów ze sprzedaży Emitenta w ujęciu wartościowym (tys. zł)	22
Tabela 11. Segmentacja przychodów ze sprzedaży (wg głównych kanałów dystrybucji) Emitenta w ujęciu wartościowym	22
Tabela 12. Struktura rzeczowa przychodów ze sprzedaży Emitenta w ujęciu wartościowym wg	22
Tabela 13. Struktura geograficzna przychodów ze sprzedaży Emitenta	22
Tabela 14. Poręczenia w formie gwarancji dla podmiotów zewnętrznych	25
Tabela 15. Udzielenie przez Emitenta poręczenia dla spółek Grupy	27
Tabela 16. Wykorzystanie środków na inwestycje w ES-SYSTEM Wilkasy Sp. z o.o.	28
Tabela 17. Wykorzystanie środków na inwestycje w ES-SYSTEM Rzeszów Sp. z o.o.	28
Tabela 18. Wskaźniki efektywności zarządzania zasobami finansowymi	29
Tabela 19. Wysokość wynagrodzeń członków Zarządu i Rady Nadzorczej	30
Tabela 20. Zestawienie stanu posiadania akcji przez osoby zarządzające i nadzorujące	30
Tabela 21. Tabela postępowań sądowych	31
Tabela 22. Podpisy osób reprezentujących spółkę	33

1. WPROWADZENIE DO RAPORTU ROCZNEGO

Integralną częścią raportu rocznego są załączniki zawierające:

- ✓ Załącznik nr 1 - Sprawozdania finansowe ES-SYSTEM S.A.
- ✓ Załącznik nr 2 - Opinię Biegłego Rewidenta,
- ✓ Załącznik nr 3 - Raport Biegłego Rewidenta

2. PISMO PREZESA ZARZĄDU

Szanowni Akcjonariusze,

ES-SYSTEM w 2008 roku zrealizował istotne elementy planu rozwoju Grupy Kapitałowej w tym między innymi w zakresie budowy i promocji marki ES-SYSTEM, nowych technologii i automatyzacji czy uporządkowania zasobów infrastruktury.

Ubiegły rok zakończył się również bardzo dobrym wynikiem finansowym: Grupa zakończyła rok przychodami na poziomie 175 mln zł, wzrost o 4,9% rok do roku. Zysk netto Grupy wyniósł 14 mln, wzrost o 14,6% rok do roku.

Osiągnięcie takich wyników, przy szczególnej sytuacji gospodarczej, jaka miała miejsce w 2008 roku, a zwłaszcza w okresie niekorzystnych zmian w drugiej połowie roku było możliwe dzięki konsekwentnej realizacji strategii oferowania innowacyjnych energooszczędnych rozwiązań oświetleniowych. ES-SYSTEM umocniło pozycję lidera w sektorze profesjonalnej techniki oświetleniowej.

2008 rok był okresem szybkiego spadku tempa rozwoju gospodarki światowej. Recesja uwidoczniła się w różnym zakresie i różnej skali w zależności od branży. W branży oświetleniowej spowolnienie było najbardziej odczuwalne w IV kwartale 2008 roku. Wielu inwestorów wstrzymało projekty budowlane i czekało na dalsze zmiany w globalnym zachowaniu uczestników rynku. Grupa Kapitałowa ES-SYSTEM stara się wnikliwie obserwować zjawiska zewnętrzne i wewnętrzne oraz przewidywać właściwy kierunek przyszłych zmian w poszukiwaniu potencjalnych korzyści oraz zagrożeń.

ES-SYSTEM w 2008 roku, podobnie jak w poprzednich latach, realizował ideę oszczędności energii. Nasze produkty oraz usługi są przykładem stosowania zasady oszczędzania energii. Pozwalają klientom firmy na uzyskiwanie w instalowanych systemach oświetleniowych oszczędności sięgających kilkudziesięciu procent w stosunku do utartych standardów na rynku.

Poprzez promocję energooszczędnych systemów oświetleniowych wpisujemy się w aktywne działania Unii Europejskiej zmierzające do obniżania zużycia zasobów nieodnawialnych poprzez zwiększenie efektywności energetycznej.

Praktyczną wykładnią realizacji tego celu jest Rozporządzenie UE określające środki wykonawcze dotyczące produktów oświetlenia w sektorze instytucjonalnym (Tertiary Lighting), przegłosowane przez przedstawicieli krajów członkowskich 26 września 2008 roku. Obecnie oczekujemy na ogłoszenie tych przepisów w Monitorze Parlamentu UE. Powinno to nastąpić w kwietniu lub maju 2009 roku. Rozporządzenie wejdzie w życie 20 dni po ogłoszeniu w Monitorze Parlamentu UE jednocześnie we wszystkich krajach członkowskich. Nie wymaga ono transpozycji na ustawę polską.

Realizacja strategii rozwoju.

Do końca IV kwartału 2008 roku spółka wydatkowała 26 400 000 zł pozyskanych z emisji oraz 16 200 000 zł ze środków własnych, co stanowiło łącznie kwotę 42 600 000 zł. Większość tych środków została przeznaczona na nowe technologie, automatyzację i wdrożenia nowych produktów.

Realizacja planu w tym obszarze została przeprowadzona zgodnie z założeniami strategii.

W obszarze inwestycji budowlanych i porządkowania infrastruktury zostały zrealizowane procesy budowy hali produkcyjnej i magazynowej w ES-SYSTEM Wilkasy, zakończono również modernizację infrastruktury budowlanej, która umożliwi instalację nowych linii produkcyjnych, technologii, maszyn i urządzeń.

Zrealizowane zostały w całości zakupy linii produkcyjnych, maszyn i urządzeń oraz nowoczesnych technologii, których większość przeszła procesy uruchomienia, szkolenia operatorów i jest wdrażana do realizacji bieżących zadań produkcyjnych.

Trwają prace w zakresie produkcji narzędzi i oprzyrządowania dla nowych maszyn i linii technologicznych. Realizowany jest drugi etap procesu automatyzacji i robotyzacji w zakresie istniejących technologii i ciągów produkcyjnych, który zgodnie z założeniami planu powinien trwać do końca 2009 roku. Pierwsze efekty działań inwestycyjnych są już widoczne. Pozwoliły one osiągnąć od początku 2008 roku systematyczny 25% wzrost mocy produkcyjnych.

Inwestycje zrealizowane w latach 2007-2008 są również doskonałą bazą do szybkiego reagowania na zmiany zachodzące na rynku. Pozwalają one na szybkie wdrażanie nowych, konkurencyjnych wyrobów i realizację planów rozwojowych, szczególnie w zakresie nowoczesnych, innowacyjnych technologii.

Realizacje w 2008 roku.

2008 rok był, podobnie jak poprzednie lata, niezwykle interesujący w obszarze realizacji w kraju i za granicą prestiżowych tematów inwestycyjnych. Chciałbym spośród nich wymienić tylko te najważniejsze.

Inwestycje zagraniczne:

- Centrum Biurowe Aeroflot - Moskwa, Rosja
- Mall of Izgrev - Bułgaria
- Biurowiec Mina Abdulla Facilities - Kuwejt
- Banco de Santander - Queretaro, Meksyk
- Com. Center Andares Call Center - Guadalajara, Meksyk
- Universitaet Wien - Wiedeń, Austria
- Galeria ECE ARKADY - Praga, Czechy

Inwestycje krajowe:

- Opera Krakowska
- Centrum Biurowe Meduza - Kraków
- Centrum Handlowe MARINO - Wrocław
- SEA TOWERS - Gdynia
- Kancelaria Prezesa Rady Ministrów KPRM
- Kampus UJ, Wydział Zarządzania i Matematyki - Kraków
- Centrum Biurowe Platinum B - Warszawa
- Centrum Biurowe GTC Globis i Edison - Wrocław i Kraków
- Centrum Logistyczne – Inwestycyjne CLIP - Swarzędz

Cele i priorytety Grupy w 2009 roku.

W obliczu dynamicznych zmian sytuacji gospodarczej w skali makroekonomicznej, przy bieżącej ocenie zjawisk zachodzących na rynkach zagranicznych, a także obserwacji trendów i rozwoju firm w branży, podjęto decyzje o rozpoczęciu prac nad pozyskaniem nowych rynków i poszerzeniem oferty produktów oraz nowych obszarów aktywności drogą akwizycji. Ustalono podstawowe kierunki i założenia planu nowej strategii. Obecnie prowadzone są analizy rynków i wstępnie wybranych podmiotów zagranicznych. Szczegółowe założenia dotyczące planów akwizycji zostaną przedstawione w trakcie 2009 roku a tempo i zakres działań będą wynikały z dynamiki zmian gospodarczych, głębokości kryzysu, a w efekcie dostępności kapitału i realnej efektywności realizacji tych planów.

Ze względu na niestabilną sytuację rynkową, w bieżącym roku Zarząd spółki będzie przykładł szczególną wagę do działań mających na celu:

- utrzymanie dotychczasowego tempa rozwoju sprzedaży w kraju i za granicą poprzez aktywne działania antykrzysowe sprawdzone w latach 2001-2003,
- dalszy rozwój sprzedaży eksportowej poprzez poszukiwanie nowych rynków zbytu,
- utrzymanie dotychczasowych marż,
- utrzymanie wysokiego poziomu bezpieczeństwa finansowego firmy,
- stałą kontrolę kosztów prowadzenia działalności,

W obliczu światowego kryzysu gospodarczego spółka ES-SYSTEM ma stabilną kondycję finansową, dobrą pozycję konkurencyjną i wykazuje wysokie bezpieczeństwo finansowe. Czynniki te będą miały pozytywny wpływ na sytuację biznesową firmy w bieżącym roku. Zarząd spółki dołoży wszelkich starań, aby wykorzystać najbliższy rok do dalszego budowania pozycji firmy na rynkach w kraju i za granicą.

Oddaję w Państwa ręce raport roczny za 2008 rok i głęboko wierzę w to, że przedstawione w nim wyniki są nie tylko odzwierciedleniem tego co udało nam się zrobić w minionym roku, ale również dają szansę na realizację zamierzeń w sytuacji głębokiego kryzysu gospodarki światowej.

Bogusław Pilszczek
Prezes Zarządu

3. SPRAWOZDANIE ZARZĄDU ES-SYSTEM S.A. Z DZIAŁALNOŚCI W ROKU 2008

3.1. OMÓWIENIE WYNIKÓW FINASOWYCH ZA 2008 ROK

Najważniejsze dane finansowe na dzień 31 grudnia 2008 roku dla ES-SYSTEM S.A. kształtują się następująco¹:

- ✓ PRZYCHODY NETTO ze sprzedaży 158 365 (148 957 w 2007 r.) tys. zł, wzrost o 6,32%
- ✓ ZYSK NETTO 11 463 (9 134 w 2007 r.) tys. zł, wzrost o 25,50%
- ✓ EBIT 12 800 (10 641 w 2007 r.) tys. zł, wzrost o 20,29%
- ✓ PRZEPŁYWY PIENIĘŻNE wykazały w okresie spadek środków pieniężnych o kwotę 7 452 tys. zł, przy stanie środków pieniężnych na koniec okresu 11 811 tys. zł.

3.1.1. RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT ES-SYSTEM S.A.

Tabela 1. Wybrane pozycje z rachunku zysków i strat.

L.p.	Opis pozycji (wartości w tys. zł.)	31.12.2008	31.12.2007	Zmiana 2008 do 2007
1.	Przychody ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów.	158 365	148 957	6,32%
2.	Zysk brutto ze sprzedaży	52 156	45 124	15,58%
3.	Zysk z działalności operacyjnej (EBIT)	12 800	10 641	20,29%
4.	Rentowność operacyjna EBIT	8,08%	7,14%	
5.	EBITDA	14 218	11 883	19,65%
6.	Zysk brutto	14 689	11 463	28,14%
7.	Zysk netto	11 463	9 134	25,50%
8.	Rentowność sprzedaży netto (zysku)	7,24%	6,13%	

Przychody ze sprzedaży w 2008 roku były wyższe o 6,32% niż w 2007 roku. Zysk brutto ze sprzedaży wzrósł o 15,58%.

Zysk operacyjny wzrósł o 20,29% r/r przy wzroście kosztów sprzedaży i ogólnego zarządu o 14,87%. W efekcie spółka osiągnęła rentowność EBIT na poziomie 8,08% wobec 7,14% w 2007 roku.

¹ Wszystkie dane (jeżeli nie zostanie wskazane inaczej) obejmują okres styczeń – grudzień 2008r., zaś porównania mówią o dynamice w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego [2007].

Wypracowany w 2008 roku zysk netto wyniósł 11 463 tys. zł i był wyższy o 25,50% od osiągniętego w ubiegłym roku. Rentowność sprzedaży netto osiągnęła poziom 7,24% wobec 6,13% w 2007 roku.

We wszystkich prezentowanych pozycjach nastąpił wzrost wartości w porównaniu do 2007 roku.

Tabela 2. Struktura geograficzna sprzedaży.

L.p.	Opis pozycji (wartości w tys. zł.)	31.12.2008	31.12.2007	Zmiana 2008 do 2007
1.	Suma sprzedaży	158 365	148 957	6,32%
2.	Sprzedaż krajowa	125 722	116 904	7,54%
3.	Sprzedaż exportowa	32 643	32 053	1,84%
4.	Udział sprzedaży krajowej w ogółem	79,39%	78,48%	
5.	Udział sprzedaży exportowej w ogółem	20,61%	21,52%	

W 2008 roku spadł nieco udział sprzedaży eksportowej w sprzedaży ogółem wobec 2007 roku. Natomiast w obu segmentach sprzedaży nastąpił wzrost, przy czym wyższą dynamikę zanotowała sprzedaż krajowa.

3.1.2. BILANS ES-SYSTEM S.A.

Tabela 3. Wybrane pozycje bilansu.

L.p.	Opis pozycji (wartości w tys. zł.)	31.12.2008	31.12.2007	Udział w sumie 2008	Udział w sumie 2007
1.	Aktywa trwałe	68 003	55 717	48,18%	41,85%
2.	Aktywa obrotowe	73 136	77 433	51,82%	58,15%
3.	Kapitał własny	118 156	106 326	83,72%	79,85%
4.	Zobowiązania i rezerwy krótkoterminowe	22 153	26 223	15,70%	19,69%
5.	Zobowiązania i rezerwy długoterminowe	830	601	0,58%	0,46%
6.	Suma bilansowa	141 139	133 150	100,00%	100,00%

Wzrost aktywów trwałych wynika głównie ze zwiększenia wartości rzeczowych aktywów trwałych (zakup nieruchomości – Centrum Logistyczne) oraz wzrostu wartości długoterminowych aktywów finansowych (objęcie udziałów w spółkach zależnych).

Korespondują z tym zmiany w zakresie aktywów obrotowych, gdzie zanotowano spadek ich wartości. Zobowiązania długoterminowe kształtują się na podobnym poziomie, natomiast zobowiązania krótkoterminowe spadły w stosunku do stanu na dzień 31.12.2007.

3.1.3. PRZEPŁYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH ES-SYSTEM S.A.

Tabela 4. Wybrane pozycje rachunku przepływów pieniężnych

L.p.	Opis pozycji (wartości w tys. zł.)	31.12.2008	31.12.2007
1.	Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej	11 983	9 867
2.	Przepływy pieniężne z działalności inwestycyjnej	-19 435	-24 336
3.	Przepływy pieniężne z działalności finansowej	0	33 385
4.	Przepływy pieniężne z działalności razem	-7 452	18 916

Przepływy pieniężne z działalności wykazują spadek środków pieniężnych o 7 452 tys. zł co wynika z ujemnych przepływów z działalności inwestycyjnej.

3.1.4. WYBRANE WSKAŹNIKI FINANSOWE

Tabela 5. Wybrane wskaźniki finansowe

L.p.	Opis pozycji	31.12.2008	31.12.2007
1.	Rentowność aktywów (ROA)	8,36%	8,22%
2.	Rentowność kapitałów własnych (ROE)	10,21%	10,91%
3.	Wskaźnik ogólnego zadłużenia	16,28%	20,15%
4.	Wskaźnik zadłużenia kapitałów własnych	19,45%	25,23%
5.	Wskaźnik płynności bieżącej	3,30	2,95
6.	Wskaźnik płynności szybkiej	2,79	2,49
7.	Cykl rotacji należności	102,48	111,48
8.	Cykl rotacji zobowiązań	61,40	71,77

Wskaźniki ekonomiczne wskazują na brak zagrożeń dotyczących zdolności ES-SYSTEM S.A. do generowania zysków i wywiązywania się z podjętych zobowiązań. Wskaźniki rentowności kształtują się na podobnym poziomie w porównywalnych okresach. Wskaźnik zadłużenia ogólnego nadal pokazują na coraz niższe zaangażowanie zobowiązań (kapitału obcego) w finansowaniu działalności. Podobnie kształtuje się wskaźnik zadłużenia kapitału własnego. Wskaźniki płynności kształtują się na poziomie znacznie wyższym niż uważany za bezpieczny. Cykl rotacji należności w dniach uległ zmniejszeniu podobnie jak cykl rotacji zobowiązań.

3.1.5. DEFINICJE WSKAŹNIKÓW FINANSOWYCH.

- ✓ EBIT – zysk z działalności operacyjnej przed opodatkowaniem i odsetkami.
- ✓ Rentowność operacyjna EBIT – zysk operacyjny przed opodatkowaniem i odsetkami wyrażony w procentach.
- ✓ EBITDA – zysk operacyjny przed opodatkowaniem i odsetkami, powiększony o amortyzację.
- ✓ Rentowność sprzedaży netto (zysku) - iloraz zysku netto i przychodów ze sprzedaży.
- ✓ Rentowność aktywów (ROA) – stosunek zysku netto spółki do wartości jej aktywów (średni stan w okresie).
- ✓ Rentowność kapitałów własnych (ROE) – stosunek zysku netto do kapitałów własnych (średni stan w okresie).
- ✓ Wskaźnik ogólnego zadłużenia – stosunek zobowiązań (długo- i krótkoterminowych) do sumy bilansowej pasywów.
- ✓ Wskaźnik zadłużenia kapitałów własnych - stosunek zobowiązań (długo- i krótkoterminowych) do kapitałów własnych.
- ✓ Wskaźnik płynności bieżącej – stosunek aktywów obrotowych do zobowiązań krótkoterminowych.
- ✓ Wskaźnik płynności szybkiej – stosunek aktywów obrotowych pomniejszonych o zapasy do zobowiązań krótkoterminowych.
- ✓ Cykl rotacji należności – stosunek należności krótkoterminowych i rozliczeń międzyokresowych (stan średni z końca i początku okresu) do sprzedaży netto razy liczba dni w okresie (365 dni).
- ✓ Cykl rotacji zobowiązań – stosunek zobowiązań krótkoterminowych (stan średni z końca i początku okresu) do kosztów działalności operacyjnej² razy liczba dni w okresie (365 dni).

4. ZNACZĄCE WYDARZENIA I CZYNNIKI WPŁYWAJĄCE NA WYNIKI FINANSOWE 2008 ROKU

13 lutego 2008 Naczelnik Małopolskiego Urzędu Skarbowego zawiadomił spółkę, że w wyniku wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego Urząd zwraca należność główną dotyczącą podatku od towarów i usług, dodatkowe zobowiązanie podatkowe wraz z należnymi odsetkami w łącznej kwocie 252 574,70 zł. W/w kwota wpłynęła na rachunek spółki w dniu 13 lutego 2008 roku. Sprawa dotyczyła Decyzji Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej w Krakowie z dnia 24 lipca 2002 roku, szczegółowo opisana w Prospekcie Emisyjnym Emitenta w p.8.7.2.1.

² Z pominięciem pozostałych kosztów.

W dniach 06 -11 kwietnia ES-SYSTEM S.A. prezentował swoje możliwości na międzynarodowych targach Light & Building we Frankfurcie. To największa branżowa impreza tego typu na świecie. W tym roku uczestniczyło w niej ponad 2 100 wystawców, a targi odwiedziło ponad 167 tys. zwiedzających. Stoisko ES-SYSTEM, w prestiżowej hali 3.1, odwiedziła większość z dotychczasowych klientów i 425 nowo zarejestrowanych potencjalnych partnerów. W czasie targów zaprezentowano nowe, prototypowe produkty firmy ES-SYSTEM, z wykorzystaniem diod LED i oryginalnego systemu sterowania ES-DMX. Od II półrocza 2008 stanowią już one ofertę handlową firmy.

21 kwietnia 2008 roku Emitent zwiększył wartość inwestycji w spółce zależnej poprzez objęcie 14 000 nowoutworzonych udziałów spółki ES-SYSTEM Wilkasy Sp. z o.o. po 500 zł każdy o łącznej wartości 7 000 tys. zł. Objęcie udziałów zostało w całości opłacone. 7 maja 2008 roku Sąd Rejonowy w Olsztynie – VIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego dokonał rejestracji podwyższenia kapitału. Po rejestracji kapitał zakładowy ES-SYSTEM Wilkasy Sp. z o.o. wynosi 56 726 tys. zł i wszystkie głosy na zgromadzeniu wspólników ES-SYSTEM Wilkasy Sp. z o.o. przysługują ES-SYSTEM S.A. Środki pozyskane przez spółkę zostały przeznaczone na realizację zadań inwestycyjnych określonych w strategii i planach rozwoju na lata 2007-2008.

13 czerwca 2008 roku został rozstrzygnięty konkurs CASE STUDY zorganizowany przez firmę OSRAM. W dwóch najważniejszych kategoriach: „Architektura wnętrz” oraz „Iluminacje zewnętrzne” główne nagrody zdobyły obiekty oświetlone przez ES-SYSTEM S.A.

Projekt oświetlenia Centrum Handlowo - Rozrywkowego Złote Tarasy w Warszawie zajął I miejsce w kategorii „Architektura wnętrz”. W tej samej kategorii II miejsce zdobył projekt Lotniska Okęcie – Terminal II. Wyróżnienie zdobył również projekt oświetlenia budynku Hotelu Mazurkas w Ożarowie Mazowieckim, Hotelu Andel's w Krakowie oraz projekt oświetlenia Komór w Kopalni Soli w Wieliczce: Modena, Kraj i Haluska. Zdobywcą I miejsca w kategorii „Iluminacje zewnętrzne” został projekt budynku Kancelarii Prezesa Rady Ministrów. W tej kategorii wyróżnione zostały dwa inne projekty: iluminacja Novego Kina Praha oraz Kościoła P.W. Wniebowzięcie NMP w Ostrowi Mazowieckiej. Nagrodę specjalną jury otrzymał projekt oświetlenia budynku Opera House w Oslo, w całości wykonany przez ES-SYSTEM.

24 czerwca 2008 roku Zarząd ES-SYSTEM S.A. podjął Uchwałę nr.03/06/2008 w sprawie przyjęcia przez Grupę Kapitałową ES-SYSTEM zasad kodeksu etycznego. Celem wprowadzenia kodeksu etycznego jest uporządkowanie zasad postępowania spółek wchodzących w skład grupy oraz wszystkich pracowników i kadry kierowniczej w zakresie przestrzegania prawa, integralności etycznej oraz przestrzegania praw człowieka. Przyjęcie kodeksu etycznego oraz zakończenie prac nad wprowadzeniem systemu oceny okresowej pracowników w ES-SYSTEM S.A. miało miejsce zgodnie z planem działań na rok 2008 w zakresie polityki personalnej.

W czerwcu br. została uruchomiona kolejna linia produkcyjna do automatycznej produkcji obudów i elementów konstrukcyjnych opraw oświetleniowych. Zostały zakończone prace rozruchowe i testy linii, trwają prace optymalizacji i dochodzenia do planowanej wydajności produkcji.

1 lipca 2008 roku została zawarta umowa pożyczki, na mocy której ES-SYSTEM S.A. udzieliła swojej spółce zależnej ES-SYSTEM Rzeszów Sp. z o.o. pożyczki w kwocie 300 000 zł z ostatecznym terminem spłaty 30 czerwca 2010 roku. Pożyczka będzie spłacana w równych ratach miesięcznych począwszy od 30 lipca 2009 roku. Pożyczka została udzielona na warunkach rynkowych. Środki finansowe z niej pochodzące zostały przeznaczone na realizację planu inwestycyjnego w spółce.

24 września 2008 roku; zgodnie z postanowieniami zawartymi w Uchwałach Zarządu Giełdy: Nr 502/2008 z dnia 23 czerwca 2008r, Nr 648/2008 z dnia 28 sierpnia 2008r, Nr 672/2008 z dnia 9 września 2008r; Zarząd Spółki ES-SYSTEM S.A. zawiadomił - pismem skierowanym do Zarządu GPW - o przystąpieniu do Programu Wspierania Płynności. Zgodnie z zasadami Programu Wspierania Płynności Spółka:

- posiada umowę z animatorem emitenta, zawartą (na zasadach określonych w § 88-89 Regulaminu Giełdy) z Domem Inwestycyjnym BRE Banku S.A. dnia 19 lutego 2007 roku.
- prowadzi sekcję Relacji Inwestorskich na własnej stronie www.essystem.pl oraz zobowiązuje się do dokonania zmian w budowie tej sekcji zgodnie z zakresem i strukturą określonymi w Modelowym

Serwisie Relacji Inwestorskich, zamieszczonym na stronie <http://naszmodel.gpw.pl/>, w terminie do 30 listopada 2008 roku

- rozpoczęła dnia 22 września 2008 roku współpracę z sekcją Relacji Inwestorskich na stronie internetowej www.gpwinfostrefa.pl

W dniu 27.10.2008 roku została zawarta umowa pożyczki, na mocy której ES-SYSTEM S.A. udzieliła swojej spółce zależnej ES-SYSTEM Rzeszów Sp. z o.o. pożyczki w kwocie 900 000 zł z ostatecznym terminem spłaty 26 października 2009 roku. Pożyczka została udzielona na warunkach rynkowych. Środki finansowe z niej pochodzące zostały przeznaczone na finansowanie bieżącej działalności spółki.

W dniu 27.10.2008 roku została zawarta umowa pożyczki, na mocy której ES-SYSTEM S.A. udzieliła swojej spółce zależnej ES-SYSTEM Wilkasy Sp. z o.o. pożyczki w kwocie 3 000 000 zł z ostatecznym terminem spłaty 26 października 2009. Pożyczka została udzielona na warunkach rynkowych. Środki finansowe z niej pochodzące zostały przeznaczone na finansowanie bieżącej działalności spółki.

W dniu 14.10.2008 roku ES-SYSTEM S.A. nabyła od swojej spółki zależnej ES-SYSTEM Wilkasy Sp. z o.o. prawo użytkowania wieczystego działek położonych w Wilkasach, jednostka ewidencyjna Giżycko – Gmina, obręb ewidencyjny 20, Wilkasy, o numerach:

- 78/4 o powierzchni 0,4007 ha, dla której Sąd Rejonowy w Giżycku prowadzi księgę wieczystą o numerze 18608 oraz
- 867/2 o powierzchni 0,0150 ha, dla której Sąd Rejonowy w Giżycku prowadzi księgę wieczystą o numerze 8430

zwanych dalej Nieruchomością oraz stanowiących odrębną własność budynków znajdujących się na Nieruchomości to jest budynku hali magazynowej wraz z zapleczem socjalno - administracyjnym jak również wszelkich innych budowli oraz infrastruktury technicznej, łącznie nazwanych Centrum Logistycznym. Cena łączna za Centrum Logistyczne została określona na podstawie Operatu Szacunkowego sporządzonego przez rzeczoznawcę majątkowego i wynosi 4 002 540 złotych netto, i została powiększona o podatek od towarów i usług (VAT) w wysokości 22%, przy czym wartość gruntów będących w użytkowaniu wieczystym wynosi 153 410 złotych netto, a wartość budynków wynosi 3 849 130 złotych netto.

Nowoczesne Centrum Logistyczne zostało sfinansowane ze środków własnych Emitenta i znacznie usprawni i przyspieszy proces dystrybucji, transportu i dostaw do klienta końcowego.

W dniu 2 grudnia 2008 roku została podjęta uchwała o likwidacji Spółki ES-SYSTEM Leuchten GmbH z siedzibą w Kaiserslautern, Niemcy, w której ES-SYSTEM S.A. posiada 100% udziałów. Jako datę postawienia Spółki ES-SYSTEM Leuchten GmbH w stan likwidacji wyznaczono dzień 2 grudnia 2008 roku. Dokonano również wyboru likwidatora w osobie dotychczasowego członka zarządu.

Decyzja o likwidacji Spółki związana jest ze zmianą strategii sprzedaży eksportowej ES-SYSTEM S.A., która na rynku niemieckim zakłada rezygnację z kontynuacji działalności własnej spółki zależnej przy równoczesnym wzroście znaczenia dystrybutora regionalnego. Ponadto Spółka ES-SYSTEM Leuchten GmbH powołana była jako spółka celowa do realizacji kontraktów które zostały zakończone. Z uwagi na obecność na rynku niemieckim dystrybutora wyrobów ES-SYSTEM likwidacja spółki zależnej nie wpłynie negatywnie na wartość sprzedaży na tym rynku.

ES-SYSTEM S.A. zakończyła rok 2008 roku przychodami ze sprzedaży wynoszącymi 158 365 tys. zł. wobec 148 957 tys. zł. uzyskanych w 2007 roku co stanowi wzrost o 6,32%. Zysk netto w 2008 roku wyniósł 11 463 tys. zł wobec 9 134 tys. zł. osiągniętego w 2007 roku, co stanowi wzrost o 25,50%.

5. Charakterystyka zewnętrznych i wewnętrznych czynników istotnych dla rozwoju przedsiębiorstwa Emitenta, perspektywy rozwoju działalności w okresie następnego roku, z uwzględnieniem elementów strategii rynkowej. Charakterystyka polityki w zakresie kierunków rozwoju.

Otoczenie i tendencje rynkowe

Rok 2008 był okresem gwałtownego załamania się koniunktury i spadku tempa rozwoju gospodarki światowej. Kryzys w niespotykanej dotychczas skali, którego głównym źródłem było załamanie się w drugiej połowie roku podstaw globalnego systemu finansów światowych oddziaływał w różnym zakresie i skali w zależności od regionów, krajów i branż gospodarki.

Polska i jej gospodarka, jako jeden z nielicznych krajów, wykazywała dużą odporność systemu gospodarczego na negatywne zjawiska pojawiające się w tym okresie.

Najbardziej odczuwalnym okresem spowolnienia był IV kwartał 2008 roku, gdzie zauważalnym było wyczekiwanie podmiotów gospodarczych na dalsze zmiany czy zachowanie uczestników globalnego rynku. Niestety sprawdziły się przewidywania wpływu zawirowań na rynkach finansowych na gospodarkę realną. Ucieczka od ryzyka w finansach, obrona realnych zysków z inwestycji skutkowałą najpierw nieufnością podmiotów finansowych względem siebie, a następnie bardziej restrykcyjną polityką dostępności do pożyczanego pieniądza szerszemu gronu podmiotów gospodarki realnej.

ES-SYSTEM S.A. stara się wnikliwie obserwować zjawiska zewnętrzne i wewnętrzne oraz z wyprzedzeniem przewidywać właściwy kierunek przyszłych zmian w poszukiwaniu potencjalnych korzyści oraz ewentualnych zagrożeń. ES-SYSTEM S.A. nie doświadczyła jeszcze w znaczącym stopniu dekonunktury na rynku, niemniej fakt ten przenosi się i będzie się przenosił na działalność podmiotu.

Według wstępnego szacunku produkt krajowy brutto (PKB) Polski w 2008 r. był realnie wyższy o ok. 4,8% w porównaniu z 2007 r. (w cenach stałych roku poprzedniego). W 2007 roku wzrost ten wyniósł 6,7%. Wartość dodana brutto w budownictwie w 2008 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, wzrosła o ok. 11,3%, wobec 12,5% w 2007 roku.

Przed nami czas szybkich zmian, trudnych wyborów, konsekwencji działania, konsolidacji i oczyszczenia rynku z podmiotów słabiej zarządzanych. Kluczem do dalszego rozwoju będzie posiadanie wolnych środków finansowych oraz faktyczny dostęp do kredytu w celu finansowania dalszego rozwoju, wykorzystywania nadarżających się okazji rynkowych oraz rozwijania nowych rynków i produktów.

W ocenie Zarządu ES-SYSTEM S.A. znajduje się w bardzo dobrej sytuacji finansowej, prowadzi cały czas aktywną politykę kredytu handlowego z restrykcyjnym podejściem do terminowego regulowania należności, posiada wolne środki finansowe i niskie zadłużenie kredytowe.

Czynniki występujące na rynku krajowym

W roku 2008 na rynku krajowym zrealizowano sprzedaż na poziomie 125 722 tys. PLN. Oznacza to odpowiednio 7,54% wzrostu w stosunku do sprzedaży roku 2007 przy wysokiej dynamice zysku brutto ze sprzedaży.

Bardzo dobry trend wzrostowy przychodów ze sprzedaży z I, II i III kwartału uległ zahamowaniu w IV kwartale. Bezpośredni wpływ na to miał ogólnoświatowy kryzys finansowy. Na rynku inwestycji budowlanych - jednym z podstawowych obszarów działania Spółki – przełożył się on na wyczekiwanie a w efekcie na wstrzymanie wielu projektów budowlanych.

W ujęciu makro relacje z klientami oraz ich struktura wynikają bezpośrednio ze specyfiki rynku dóbr przemysłowych oraz zdefiniowanych dla branży uczestników procesu zakupu. Spółka wydziela dwie podstawowe grupy odbiorców (segmenty rynku): hurtownie elektroinstalacyjne oraz inwestorzy i firmy wykonawcze. Czynnikiem wpływającym na dokonanie takiego podziału były zmienne decydujące o podejściu do procesu kupna oraz kryteria dokonywania zakupu. Dane dotyczące sprzedaży w latach 2006-2008 w obu obszarach rynkowych prezentuje poniższa tabela.

Tabela 6. Segmentacja przychodów ze sprzedaży dla ES-SYSTEM S.A. w obrocie krajowym (w tys. PLN).

	2008	% udział	2007	% udział	2006	% udział
Rynek hurtowy - odbiorcy hurtowi	62 861	50,00%	52 813	45,00%	51 321	53,00%
Rynek inwestycji budowlanych – inwestorzy i wykonawcy	62 861	50,00%	64 091	55,00%	44 920	47,00%
Razem	125 722	100,00%	116 904	100,00%	96 241	100,00%

Powyższe dane potwierdzają spowolnienie na rynku dużych inwestycji budowlanych. Szczególnie wyraźnie było to widoczne w obszarze inwestycji w powierzchnie biurowe pod wynajem (wiele budów wstrzymano lub też kontynuowano je jedynie do etapu pozwalającego na ich zabezpieczenie przed negatywnym wpływem czynników atmosferycznych).

Skutki tej sytuacji miały mniejszy wpływ na wyniki dzięki bardzo dobrej strukturze klientów Spółki oraz świadomej polityce rynkowej dywersyfikującej kanały sprzedaży. Zadowalający poziom przychodów był realizowany w obszarze centrów handlowych. Kontynuowane były także realizacje inwestycji małych i bardzo małych (modernizacje szkół, lokalnych obiektów sportowych, siedzib urzędów i władz samorządowych). Współpraca w tym obszarze odbywała się głównie dzięki bardzo dobrym relacjom z odbiorcą hurtowym. Pomimo bardzo mocnej presji konkurencji na cenę i poszukiwanie przez klientów najtańszych rozwiązań, w tym segmencie rynku została uzyskana bardzo dobra 19% - dynamika wzrostu przychodów.

W roku 2009 ES-SYSTEM planuje utrzymanie dotychczasowej strategii polegającej na dywersyfikacji klientów, stymulację sprzedaży w kanale hurtowym oraz umocnienie pozycji ES-SYSTEM w obszarze sprzedaży do dystrybucji (duże sieci hurtowe), a także dalszy rozwój oferty energooszczędnych rozwiązań oświetleniowych.

Czynniki występujące na rynku eksportowym

Zgodnie z raportem Komisji Europejskiej³ kraje UE zanotowały w styczniu 2009 r prawie dwuprocentowy spadek PKB.

Tymczasem 76% eksportu w 2008 roku przypadło na kraje Unii (w roku 2007 było to 67%). Pomimo tego eksport liczony w EURO wzrósł w roku 2008 o 3,4% w stosunku do 2007 roku. W złotych był natomiast nieznacznie mniejszy, o 1,84% wobec 2007 roku.

Udział eksportu w ogólnej sprzedaży zmniejszył się w 2008 roku o 0,91% do wartości 20,61%.

W pierwszej dziesiątce największych rynków eksportowych w 2008 roku nastąpiła większa dywersyfikacja udziałów. Zrównoważenie udziałów na korzyść kilku krajów zamiast jednego zapewnia większe bezpieczeństwo na wypadek problemów finansowych na pojedynczym rynku.

Dzięki konsekwentnie prowadzonej polityce dywersyfikacji rynków udało się w 2008 roku uniknąć przeniesienia problemów kryzysu finansowego na wartość sprzedaży eksportowej ES-SYSTEM.

Zarząd podjął również działania penetracji nowych rynków zbytu. Na liście krajów o potencjale rozwoju sprzedaży są: Indie, Urugwaj, Iran, Argentyna.

Równocześnie opracowane zostały precyzyjne programy współpracy na szczególnie obiecujących rynkach: rosyjskim, austriackim, niemieckim i arabskim. Spodziewany wzrost sprzedaży na tych rynkach powinien wynieść w 2009 roku przynajmniej 50%.

W 2008 roku zakończono kilka prestiżowych realizacji:

1. Opera Narodowa w Oslo
2. Terminal III lotniska CHANGI w Singapurze
3. Nowy biurowiec linii lotniczych AEROFLOT w Moskwie

Podczas najbardziej prestiżowych targów oświetleniowych we Frankfurcie w kwietniu 2008 roku stoisko ES-SYSTEM. odwiedzili przedstawiciele 425 firm.

Pomimo kryzysu ES-SYSTEM planuje w 2009 roku umocnić swoją pozycję na rynkach eksportowych. Według szacunków eksport powinien przynieść w tym roku ok. 25% przychodów firmy.

6. POZOSTAŁE INFORMACJE

6.1. Opis istotnych czynników ryzyka i zagrożeń, z określeniem, w jakim stopniu Emitent jest na nie narażony

6.1.1. Czynniki zewnętrzne

6.1.1.1. Ryzyko związane z sytuacją społeczno-ekonomiczną w Polsce i Europie

³ Interim Forecast January 2009, European Commission Directorate-General for Economic and Financial Affairs

Przychody ES-SYSTEM S.A. pochodzą z działalności na rynku dóbr inwestycyjnych w kraju i za granicą, stąd też jej wyniki finansowe uzależnione są od czynników związanych z sytuacją makroekonomiczną Polski i wybranych rynków zagranicznych, a w szczególności od:

- koniunktury gospodarczej,
- poziomu inwestycji prywatnych krajowych i zagranicznych,
- poziomu nakładów budżetowych na inwestycje,
- udogodnień podatkowych dla przedsiębiorców,
- efektywnego wykorzystania funduszy unijnych,
- rządowego planu aktywizacji gospodarczej Polski B.

Negatywne zmiany w sytuacji makroekonomicznej obserwowane w gospodarce światowej jak również w Polsce mogą generować ryzyko dla prowadzonej przez Emitenta działalności gospodarczej i tym samym wpływać na jego wyniki finansowe w przyszłości. Wzrost nakładów inwestycyjnych na infrastrukturę wspierany przez napływ unijnych środków pomocowych może spowodować wzrost popytu na produkty oferowane przez Emitenta i tym samym zmniejszać ryzyko związane z sytuacją społeczno-ekonomiczną i jego wpływ na wyniki finansowe osiąmane przez ES-SYSTEM w przyszłości.

6.1.1.2. Ryzyko związane z rynkiem, na którym działa Emitent

Branża sprzętu oświetleniowego, w której działa Emitent jest silnie uzależniona od koniunktury gospodarczej a w szczególności koniunktury w budownictwie w Polsce. Czynniki takie jak: tempo wzrostu gospodarki, nakłady inwestycyjne mają znaczący wpływ na poziom inwestycji w sektorze dóbr inwestycyjnych, co przekłada się na sytuację finansową Emitenta. Niższe tempo wzrostu gospodarczego, niższe nakłady inwestycyjne, wyższy poziom podatków oraz wyższe stopy procentowe mogą negatywnie wpłynąć na poziom inwestycji w sektorze dóbr inwestycyjnych w Polsce, a tym samym na działalność, wyniki oraz sytuację finansową i perspektywy rozwoju Emitenta.

Podobnie jak w Polsce, również na innych rynkach działania ES-SYSTEM, branża oświetleniowa w znaczący sposób związana jest z sytuacją ekonomiczną gospodarki danego regionu. Negatywne zmiany w zakresie wzrostu gospodarczego mogą ograniczyć potencjalne możliwości rozwoju działalności Emitenta na tych rynkach.

6.1.1.3. Ryzyko związane z konkurencją ze strony innych podmiotów.

Na wyniki finansowe osiąmane przez Emitenta może mieć wpływ obniżanie cen oferowanych usług przez firmy konkurencyjne. Strategia działania Emitenta koncentruje się na wzmacnianiu pozycji rynkowej i powiększaniu przewagi konkurencyjnej poprzez wysoką jakość produktów, oferowanie kompleksowych rozwiązań, elastyczność oferty, poszerzanie posiadanych i budowanie nowych kompetencji, stosowanie zaawansowanych technologii, a w przyszłości kontynuację oferowania nowych, własnych rozwiązań technicznych.

Obecnie w Polsce działają niemal wszystkie znaczące europejskie firmy oświetleniowe, co wpływa na zaostrenie konkurencji, w szczególności, na rynku opraw oświetleniowych i lamp. Należy zauważyć, iż coraz większe znaczenie w wyborze oferty odgrywa cena, co skutkuje spadkiem marż dla podmiotów z branży. Konsolidacja i koncentracja kapitałowa firm konkurencyjnych w sektorze może spowodować dalszy spadek marż, co w efekcie może wpłynąć na wyniki finansowe lub perspektywy rozwoju Emitenta.

6.1.2. Czynniki wewnętrzne.

6.1.2.1. Ryzyko związane z sezonowością sprzedaży

Całą wartość przychodów ze sprzedaży Emitent generuje na rynku sprzętu oświetleniowego, na którym występuje charakterystyczna dla całej branży sezonowość sprzedaży. Większość prac wykończeniowych, w budowanych i remontowanych obiektach, inwestorzy prowadzą w sezonie jesienno-zimowym. W związku z powyższym przychody ze sprzedaży Emitenta są zwykle najniższe w pierwszym kwartale, a zdecydowany ich wzrost następuje w drugim półroczu.

Emitent jest organizacyjnie i funkcjonalnie przygotowany do funkcjonowania w tych warunkach. Dynamiczne systemy wynagrodzeń, sezonowość zatrudnienia, odpowiednia gospodarka mocami produkcyjnymi i zapasami półproduktów i produktów, pozwalają na istotne łagodzenie skutków sezonowości rynków zbytu. Wzrost eksportu i kierowanie dostaw w różne regiony świata o różnych cyklach sezonowości lub jej braku także będzie niwelować wpływ tego zjawiska.

6.1.2.2. Ryzyko związane z działalnością firm konkurencyjnych z Dalekiego Wschodu

Producenci azjatyccy, głównie z Dalekiego Wschodu, coraz sprawniej i szybciej kopiują podpatrzone na targach i wystawach branżowych wzory produktów oświetleniowych charakteryzujących się wysoką rentownością. Cechą charakterystyczną tych wyrobów jest niższa cena i w wielu przypadkach niższa jakość oraz krótszy okres użytkowania.

Dla zmniejszenia tego ryzyka Emitent stale rozwija nowe nowoczesne i zaawansowane technologicznie produkty, skupiając swoją aktywność w innych segmentach rynku. Równolegle prowadzone są prace nad kluczowymi produktami realizowanymi w długich seriach, których optymalizacja konstrukcji i metod produkcji oraz zastosowane parametry energetyczne pozwalają na konkurowanie z tanimi produktami z Dalekiego Wschodu.

6.1.2.3. Ryzyko związane z toczącymi się postępowaniami procesowymi o dużym znaczeniu

Do czynników ryzyka związanych z prowadzonymi postępowaniami sądowymi należy zaliczyć jedynie postępowanie z powództwa Beghelli S.p.A. przeciwko ES-SYSTEM S.A., toczące się przed Sądem w Bolonii – Wydziałem ds. własności przemysłowej i intelektualnej. Wartość przedmiotu sporu została oznaczona przez powoda na kwotę min. 10 mln EUR, albo więcej albo mniej w zależności od uznania sądu. W pozwie Beghelli S.p.A. zarzucił Emitentowi naruszenie zakazu działalności konkurencyjnej, przewidzianego w łączącej strony do dnia 20 marca 2005 r. umowie dystrybucyjnej, a także naruszenie zasad uczciwej konkurencji oraz praw ochronnych do swych znaków towarowych. Emitent kwestionuje powyższe roszczenie w całości, podnosząc zarówno zarzuty proceduralne, jak i merytoryczne, w tym zarzut braku naruszenia praw do znaków towarowych i braku naruszenia zobowiązań umownych, a w wypadku uwzględnienia roszczeń powoda – zarzut niewłaściwego oznaczenia wysokości odszkodowania.

Zarząd Emitenta na podstawie oceny wspólnej Kancelarii Prawnej Studio Professionale Associato a Baker & McKenzie i własnej uważa, że zarzuty Beghelli S.p.A. są całkowicie bezpodstawne i będzie dążył do uzyskania oddalenia roszczeń. Niezależnie od powyższego nawet przy założeniu, że istnieje potencjalne ryzyko uznania przez sąd twierdzeń powoda za prawdziwe kwota roszczenia wskazana w pozwie nie znajduje żadnego uzasadnienia. Zarząd ocenia, że całość domniemyanych roszczeń wyniesie nie więcej niż 200 – 300 tysięcy EUR. Emitent złożył we właściwym sądzie odpowiedź na wyżej opisany pozew, podnosząc wszystkie powyższe zarzuty.

6.2. Oświadczenie o stosowaniu ładu korporacyjnego.

6.2.1. Wskazanie zbioru zasad ładu korporacyjnego, któremu podlega emitent oraz miejsca, gdzie tekst zbioru zasad jest publicznie dostępny.

Emitent podlega zasadom ładu korporacyjnego zawartym w dokumencie DOBRE PRAKTYKI Spółek Notowanych na GPW, który to dokument:

- stanowi załącznik do Uchwały Nr 12/1170/2007 Rady Giełdy z dnia 4 lipca 2007 r.
- jest opublikowany w rozdziale REGULACJE na stronie **www.corp-gov.gpw.pl**

Emitent nie stosuje praktyk w zakresie ładu korporacyjnego, wykraczających poza wymogi przewidziane prawem krajowym.

6.2.2. Informacje w zakresie, w jakim Emitent odstąpił od postanowień zbioru zasad ładu korporacyjnego, wskazanie tych postanowień oraz wyjaśnienie przyczyn tego odstąpienia.

W roku 2008 Emitent nie zastosował zasady zawartej w DOBRYCH PRAKTYKACH Spółek Notowanych na GPW, w części I – „Rekomendacje dotyczące dobrych praktyk spółek giełdowych”, punkt 1:

Spółka powinna prowadzić przejrzystą i efektywną politykę informacyjną, zarówno z wykorzystaniem tradycyjnych metod, jak i z użyciem nowoczesnych technologii, zapewniających szybkość, bezpieczeństwo oraz szeroki dostęp do informacji. Spółka korzystając w jak najszerszym stopniu z tych metod komunikowania powinna zapewnić odpowiednią komunikację z inwestorami i analitykami, umożliwiać transmitowanie obrad walnego zgromadzenia z wykorzystaniem sieci Internet, rejestrować przebieg obrad i upubliczniać go na stronie internetowej.

Odstąpienie od zasady dotyczyło braku transmisji obrad walnego zgromadzenia z wykorzystaniem sieci Internet, braku rejestracji przebiegu obrad oraz jego upublicznienia na stronie internetowej. Powyższe działania nie zostały podjęte ze względu na brak przygotowania organizacyjnego, brak odpowiedniego sprzętu oraz ze względu na optymalizację kosztów organizacji WZA.

Zgodnie z Uchwałą nr 1014/2007 Zarządu Giełdy Papierów wartościowych w Warszawie SA z dnia 11 grudnia 2007r. w sprawie częściowego wyłączenia obowiązku publikowania raportów dotyczących zasad ładu korporacyjnego obowiązujących na Głównym Rynku GPW, odstąpienie od tej zasady nie było przedmiotem raportowania w trybie analogicznym jak dla przekazywania Raportów Bieżących.

W odniesieniu do zasady zawartej w części II – „Dobre praktyki realizowane przez zarządy spółek giełdowych”, punkt 2:

Spółka zapewnia funkcjonowanie swojej strony internetowej w języku angielskim, przynajmniej w zakresie wskazanym w części II. pkt 1. Zasada ta powinna być stosowana najpóźniej począwszy od dnia 1 stycznia 2009 r.

Zarząd spółki, kierując się zapisem zawartym w Regulaminie Giełdy §29, p. 3 o konieczności opublikowania raportu niezwłocznie po powstaniu uzasadnionego przeświadczenia, że dana zasada nie zostanie zastosowana, opublikował Raport Bieżący nr 16/2008 z dnia 16.12.2008r.

Odstępstwo od zasady dotyczyło:

- terminu przygotowania strony internetowej Spółki poświęconej relacjom inwestorskim w języku angielskim, który został przesunięty do 31 stycznia 2009.
- zakresu tłumaczenia raportów bieżących i okresowych, z którego wyłączone zostały raporty dotyczące lat 2007 i 2008.

Powodem odstępowania było spiętrzenie działań związanych z serwisem inwestorskim, pośród których priorytetowym było zakończenie prac nad dostosowaniem strony www do wymogów serwisu modelowego zalecanego przez GPW.

Decyzja o nie tłumaczeniu na język angielski raportów dotyczących lat 2007 i 2008 została podjęta ze względu na optymalizację kosztów rozbudowy serwisu.

W Raporcie Bieżącym nr 2/2009 z dnia 30.01.2009r, zgodnie z deklaracją zawartą w RB nr 16/2008, Zarząd Spółki poinformował o udostępnieniu strony internetowej Spółki poświęconej relacjom inwestorskim w języku angielskim z dniem 30 stycznia 2009r.

6.2.3. Opis głównych cech stosowanych w przedsiębiorstwie emitenta systemów kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem w odniesieniu do procesu sporządzania sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych

Zarząd Spółki jest odpowiedzialny za system kontroli wewnętrznej i jego skuteczność w procesie sporządzania sprawozdań finansowych i raportów okresowych przygotowywanych i publikowanych zgodnie z zasadami Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych.

Całość zagadnień związanych z funkcjonowaniem ES-SYSTEM na rynku jako spółki publicznej notowanej na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie zawarta jest w dwóch Regulaminach obowiązujących na mocy Uchwały Zarządu od dnia 30.08.2007:

- ✓ Regulamin obiegu i ochrony informacji poufnych wraz z załącznikami
- ✓ Regulamin okresów zamkniętych i notyfikacji

Podstawowym dokumentem regulującym cały proces przygotowywania raportów okresowych jest „Procedura przygotowania i przekazywania do wiadomości publicznej raportów okresowych” będąca załącznikiem do Regulaminu obiegu i ochrony informacji poufnych.

Procedura szczegółowo określa wymogi w zakresie raportów okresowych, zasady postępowania, odpowiedzialność osób i jednostek sporządzających i weryfikujących treść raportów oraz terminy wykonania.

Stosowanie procedury zapewnia rzetelność i kompletność przekazywanych do publikacji danych finansowych oraz ich zgodność z wymogami Ustawy o obrocie instrumentami finansowymi.

W procesie sporządzania sprawozdań finansowych Spółki jednym z podstawowych elementów kontroli jest weryfikacja sprawozdania finansowego przez niezależnego biegłego

rewidenta. Do zadań biegłego rewidenta należy w szczególności: przegląd półrocznego sprawozdania finansowego oraz badanie sprawozdania rocznego.

Wyboru biegłego rewidenta dokonuje Rada Nadzorcza w drodze akcji ofertowej, z grona renomowanych firm audytorskich, gwarantujących wysokie standardy usług i wymaganą niezależność. Grupa ES-SYSTEM stosuje spójne zasady księgowe opisane w Polityce Rachunkowości Grupy, prezentując dane finansowe w sprawozdaniach finansowych, okresowych raportach giełdowych i innych informacjach przekazywanych inwestorom.

Za przygotowanie sprawozdań finansowych i raportów okresowych Spółki odpowiedzialny jest pion finansowy kierowany przez Prezesa Zarządu ds. Finansowych. Zatwierdzenie przez Zarząd okresowej sprawozdawczości finansowej do jej publikacji następuje po akceptacji Prezesa ds. Finansowych.

Spółki Grupy prowadzą księgi rachunkowe w oparciu o systemy informatyczne. Dostęp do zasobów ograniczony jest odpowiednimi procedurami. Kontrola dostępu do danych przechowywanych w systemach prowadzona jest na każdym etapie sporządzania raportów okresowych. Spółki prowadzą rejestry osób mających dostęp do danych poufnych.

6.2.4. Wskazanie akcjonariuszy posiadających bezpośrednio lub pośrednio znaczne pakiety akcji, wraz ze wskazaniem liczby posiadanych przez te podmioty akcji, ich procentowego udziału w kapitale zakładowym, liczby głosów z nich wynikających i ich procentowego udziału w ogólnej liczbie głosów na walnym zgromadzeniu.

Tabela 7. Wskazanie akcjonariuszy posiadających znaczne pakiety akcji

Akcjonariusze	Stan na 31.12.2008 r.		
	Liczba głosów na WZA	liczba akcji	Udział w kapitale zakładowym oraz ogólnej liczbie głosów na WZA
Bożena Ciupińska	4 687 164	4 687 164	10,93%
Bożena Ciupińska – pośrednio poprzez Augusta Investments S.a.r.l.	6 016 363	6 016 363	14,04%
Bogusław Pilszczyk	1 149 074	1 149 074	2,68%
Bogusław Pilszczyk – pośrednio poprzez Bowen Investments S.a.r.l.	6 016 363	6 016 363	14,04%
Marta Pilszczyk	3 538 090	3 538 090	8,25%
Jacek Wysocki	1 920 000	1 920 000	4,48%
Hedland Investments S.a.r.l. z siedzibą w Luksemburgu, którego współnikami są Bogusław Pilszczyk, Bożena Ciupińska, Jacek Wysocki, Jerzy Dyrda	6 629 547	6 629 547	15,47%
BPH TFI S.A.	3 056 256	3 056 256	7,13%
DWS Polska TFI S.A.	2 546 375	2 546 375	5,94%

6.2.5. Wskazanie posiadaczy wszelkich papierów wartościowych, które dają specjalne uprawnienia kontrolne, wraz z opisem tych uprawnień.

Na dzień 31 grudnia 2008r. nie występują akcje, które dają specjalne uprawnienia kontrolne.

6.2.6. Wskazanie wszelkich ograniczeń odnośnie do wykonywania prawa głosu, takich jak ograniczenie wykonywania prawa głosu przez posiadaczy określonej części lub liczby głosów, ograniczenia czasowe dotyczące wykonywania prawa głosu lub zapisy, zgodnie z którymi, przy współpracy spółki, prawa kapitałowe związane z papierami wartościowymi są oddzielone od posiadania papierów wartościowych.

Na dzień 31 grudnia 2008r. nie występują żadne ograniczenia w wykonywaniu prawa głosu.

6.2.7. Wskazanie wszelkich ograniczeń dotyczących przenoszenia prawa własności papierów wartościowych emitenta

Na dzień bilansowy obowiązywały następujące umowy zakazu sprzedaży akcji Spółki typu „lock - up”:

1. umowy objęcia akcji Emitenta, zawarte w dniu 4 października 2006 roku przez niżej wskazanych akcjonariuszy – subskrybentów akcji E ze Spółką, w których ustanowiono zakaz sprzedaży objętych akcji przez okres 3 lat od daty wydania objętych akcji.

Zakaz zbywania akcji dotyczy następujących akcjonariuszy, będących pracownikami Spółki:

- Dobroch Wojciech
- Domagała Zbigniew
- Drabek Adam
- Haustein Stefania
- Jasiński Sławomir
- Kałkowski Sławomir
- Kapuściński Piotr
- Kargól Arkadiusz
- Krzysztof Bronarski
- Leżański Paweł
- Majchrzak Robert
- Makowski Dariusz
- Mazurkiewicz Hanna
- Mika Roman
- Mirlak Tomasz
- Olkowski Bogdan
- Przyczyna-Domagała Anna
- Skorupka Bogdan
- Stępniewski Mariusz
- Sulma Mirosław
- Szyba Wojciech
- Wierzbicka Teresa

2. Porozumienie zawarte przez Spółkę, akcjonariuszy (p. Bożenę Ciupińską, p. Bogusława Pilszczka, p. Leszka Ciupińskiego, p. Martę Pilszczek, p. Jacka Wysockiego, p. Małgorzatę Dyrde i p. Jerzego Dyrde) i ich podmioty powiązane (Hedland Investments S.A.R.L., Bowen Investments S.A.R.L. i Augusta Investments S.A.R.L.) z Domem Inwestycyjnym BRE Banku Spółką Akcyjną w Warszawie, na mocy którego Spółka i powyżsi akcjonariusze zobowiązali się w okresie 12 miesięcy od przydziału Akcji Oferowanych, nie zaoferować żadnych nowych akcji Spółki, nie ogłosić zamiaru oferowania nowych akcji Spółki, nie wyemitować żadnych papierów wartościowych zamiennych lub wymiennych na akcje lub papierów wartościowych, które w jakikolwiek inny sposób uprawniałyby do nabycia akcji oraz nie dokonać żadnej transakcji (włącznie z transakcją wiążącą się z instrumentami pochodnymi), której skutek byłby podobny do sprzedaży akcji Spółki, bez uprzedniej pisemnej zgody DI BRE, której to zgody DI BRE zobowiązał się nie odmawiać bez uzasadnienia w przypadku braku negatywnych skutków dla interesów inwestorów nabywających Akcje Oferowane w ramach Oferty Publicznej. Powyższe zobowiązanie nie dotyczy emisji 1.285.908 warrantów subskrypcyjnych, uprawniających do nabycia akcji Spółki serii F, dokonanej na podstawie uchwały Walnego Zgromadzenia Spółki nr 6 z dnia 27 października 2006 roku, zaprotokołowanej przez asesora not. Joannę Gągałę-Zajac, zastępcę notariusza Joanny Greguły, rep. A nr 11322/2006. Ponadto wyżej wskazani Akcjonariusze zobowiązali się, że w okresie 12 miesięcy od przydziału Akcji Oferowanych nie sprzedadzą ani nie ogłoszą zamiaru sprzedaży będących w ich posiadaniu akcji Spółki ani nie wyemitują (lub nie ogłoszą zamiaru emisji) żadnych papierów wartościowych zamiennych na akcje Spółki lub papierów wartościowych, które w jakikolwiek inny sposób uprawniałyby do nabycia akcji Spółki będących w ich posiadaniu oraz nie dokonają żadnej transakcji (włącznie z transakcją wiążącą się z instrumentami pochodnymi), której skutek byłby podobny do sprzedaży akcji Spółki, bez uprzedniej pisemnej zgody DI BRE, której to zgody DI BRE zobowiązuje się nie odmówić bez uzasadnienia w przypadku braku negatywnych skutków dla interesów inwestorów nabywających Akcje Oferowane w ramach Oferty Publicznej.

6.2.8. Opis zasad dotyczących powoływania i odwoływania osób zarządzających oraz ich uprawnień, w szczególności prawo do podjęcia decyzji o emisji lub wykupie akcji.

Zarząd Spółki działa w oparciu o przepisy kodeksu spółek handlowych, Statutu oraz Regulaminu Zarządu. Rada Nadzorcza ustala liczebność Zarządu i powołuje Zarząd na okres wspólnej kadencji trwającej 3 (trzy) lata. Zarząd spółki składa się z dwóch do czterech członków, z których jeden jest Prezesem Zarządu, zaś spośród pozostałych można powołać jednego lub kilku Wiceprezesów. Każdy z członków Zarządu może zostać odwołany przez Radę Nadzorczą przed upływem jego kadencji.

Zarząd pod przewodnictwem Prezesa kieruje bieżącą działalnością Spółki, podejmuje uchwały niezbędne do realizacji jej zadań oraz reprezentuje Spółkę wobec sądów, władz, urzędów i osób trzecich. Wszelkie sprawy związane z prowadzeniem spraw Spółki, niezastrzeżone Statutem do kompetencji Walnego Zgromadzenia lub Rady Nadzorczej należą do zakresu działania Zarządu.

Nabycie, zbycie, obciążenie przez Spółkę nieruchomości lub udziału we współwłasności nieruchomości, a także nabycie, zbycie lub obciążenie przez Spółkę prawa użytkowania wieczystego lub udziału w tym prawie należy do kompetencji Zarządu i wymaga dla swej skuteczności zgody Rady Nadzorczej.

Statut Spółki nie przewiduje szczególnych regulacji dotyczących podjęcia decyzji w przedmiocie emisji akcji lub ich wykupu.

6.2.9. Opis zasad zmiany statutu lub umowy spółki emitenta

Statut Spółki nie zawiera szczególnych postanowień dotyczących zasad jego zmiany. W tej materii zastosowanie mają przepisy Kodeksu spółek handlowych.

6.2.10. Sposób działania walnego zgromadzenia i jego zasadnicze uprawnienia oraz opis praw akcjonariuszy i sposobu ich wykonania, w szczególności zasady wynikające z regulaminu walnego zgromadzenia, jeżeli taki regulamin został uchwalony, o ile informacje w tym zakresie nie wynikają wprost z przepisów prawa

Walne Zgromadzenie w ES-SYSTEM S.A. działa w oparciu o:

1. Kodeks Spółek Handlowych,
2. Statut Spółki,
3. Regulamin Zgromadzenia Akcjonariuszy.

Statut Spółki i Regulamin WZA dostępne są na stronie internetowej Spółki www.essystem.pl w dziale Relacje Inwestorskie / Spółka / Ład korporacyjny.

Zasadniczymi uprawnieniami Walnego Zgromadzenia są:

1. rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu z działalności Spółki oraz sprawozdania finansowego za ubiegły rok obrotowy,
2. udzielanie absolutorium członkom organów Spółki z wykonania przez nich obowiązków,
3. powzięcie uchwały o podziale zysku albo pokryciu straty,
4. wybór i odwoływanie członków Rady Nadzorczej,
5. tworzenie i znoszenie funduszy celowych,
6. podwyższanie lub obniżanie kapitału zakładowego oraz dokonywanie innych zmian Statutu Spółki,
7. podejmowanie uchwał w sprawie emisji obligacji oraz połączenia, likwidacji lub rozwiązania Spółki,
8. ustalanie zasad wynagrodzenia członków Rady Nadzorczej,
9. rozpatrywanie spraw wniesionych przez Radę Nadzorczą, Zarząd lub akcjonariuszy.

Uprawnienia akcjonariuszy wynikają wprost z przepisów Kodeksu Spółek Handlowych. Podstawowym uprawnieniem każdego akcjonariusza jest prawo do uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu, wraz z prawem do zadawania pytań, po udzieleniu głosu. Każdy akcjonariusz może uzyskiwać informacje dotyczące Spółki poprzez stronę internetową, na której zamieszczane są aktualne informacje dotyczące relacji inwestorskich, w tym Walnych Zgromadzeń Spółki.

Zgodnie z zapisami zawartymi w części II – „Dobre praktyki realizowane przez zarządy spółek giełdowych”, punkt 1 „*Spółka prowadzi korporacyjną stronę internetową i zamieszcza na niej:*”, podpunkty:

- 4) *informację o terminie i miejscu walnego zgromadzenia, porządek obrad oraz projekty uchwał wraz z uzasadnieniami a także inne dostępne materiały*

związane z walnymi zgromadzeniami spółki, co najmniej na 14 dni przed wyznaczoną datą zgromadzenia,

7) pytania akcjonariuszy dotyczące spraw objętych porządkiem obrad, zadawane przed i w trakcie walnego zgromadzenia, wraz z odpowiedziami na zadawane pytania,

Dla WZA, które miało miejsce 20 czerwca 2008r, Zarząd ogłosił termin, miejsce i porządek obrad już dnia 13 maja 2008r (37 dni przed WZA). Natomiast projekty uchwał zostały zamieszczone na www dnia 4 czerwca 2008r. (14 dni przed WZA). Miejscem obrad WZA była siedziba Spółki w Krakowie.

Spółka umożliwiła akcjonariuszom zadawanie pytań przed i w trakcie obrad WZA poprzez udostępnienie adresu e-mail: biuro.spolki@essystem.pl. Adres ten był na bieżąco sprawdzany przez pracowników Biura Spółki. W ciągu 14 dni przed WZA oraz w trakcie obrad Zgromadzenia, do Spółki nie wpłynęło żadne pytanie od akcjonariuszy. Pytania nie były również zadawane przez akcjonariuszy uczestniczących osobiście w WZA. Stąd też brak w serwisie internetowym punktu dotyczącego Pytań i Odpowiedzi dla Akcjonariuszy w związku z WZA.

W roku 2008 miało miejsce jedno Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy i odbyło się ono bez zarządzania przerwy w obradach.

Począwszy od 2007 roku Walne Zgromadzenie jest odbywane przy użyciu elektronicznego systemu liczenia głosów, dzięki czemu można je bardzo sprawnie przeprowadzić nie narażając się jednocześnie na pomyłki przy liczeniu głosów.

Celem Spółki jest sprawne organizowanie Walnych Zgromadzeń Spółki, należyte wywiązywanie się z obowiązków wobec akcjonariuszy i umożliwianie im realizacji ich praw.

6.2.11. Skład osobowy i zmiany, które w nim zaszły w ciągu ostatniego roku obrotowego oraz opis działania organów zarządzających, nadzorujących lub administrujących emitenta oraz ich komitetów.

Rada Nadzorcza

Rada Nadzorcza IV Kadencji, powołana uchwałą Walnego Zgromadzenia z dnia 20 czerwca 2006, liczy 5 członków.

Rada Nadzorcza działa w oparciu o:

- Regulamin Rady Nadzorczej
- Statut (art. 17 - 23)
- Dobre Praktyki 2008
- obowiązujące przepisy prawne

Regulamin i statut dostępne są na stronie www.essystem.pl w dziale Relacje Inwestorskie / Spółka / Ład korporacyjny.

Kadencja członków Rady Nadzorczej jest wspólna i trwa trzy lata.

Mandaty wszystkich obecnych członków Rady Nadzorczej wygasną równocześnie, najpóźniej w dniu 30 czerwca 2009 r.

Skład Rady Nadzorczej ES-SYSTEM S.A. w okresie od 1 stycznia 2008 r. do 31 grudnia 2008 r. przedstawiał się następująco:

Tabela 8. Skład Rady Nadzorczej

Imię i Nazwisko	Funkcja	Okres sprawowania funkcji w 2008 r
Bożena Ciupińska	Przewodnicząca Rady Nadzorczej	01.01.2008 – 31.12.2008
Jerzy Burdzy *	Członek Rady Nadzorczej	01.01.2008 – 31.12.2008
Arkadiusz Chojnacki *	Członek Rady Nadzorczej	01.01.2008 – 31.12.2008
Julian Pilszczek	Członek Rady Nadzorczej	01.01.2008 – 31.12.2008
Radosław Wojciechowski *	Członek Rady Nadzorczej	01.01.2008 – 31.12.2008

* Członkowie niezależni

Zgodnie z zasadą III. 1 Dobrych Praktyk 2008, Rada Nadzorcza, poza czynnościami wymienionymi w przepisach prawa:

- sporządziła i przedstawiła WZA ocenę sytuacji spółki z uwzględnieniem oceny systemu kontroli wewnętrznej systemu zarządzania ryzykiem istotnym dla spółki,
- dokonała i przedstawiła WZA ocenę swojej pracy
- na posiedzeniu RN poprzedzającym WZA rozpatrzyła i zaopiniowała sprawy, które były przedmiotem uchwał WZA.

Realizując zasadę III.3 o uczestnictwie członków RN w obradach WZA, wszyscy członkowie Rady byli obecni na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy, które miało miejsce 20.06.2008r.

Zgodnie z zasadą III.6 Dobrych Praktyk 2008, przynajmniej dwóch członków RN spełnia kryterium niezależności.

Stosowanie zasady III.6 o spełnianiu kryterium niezależności oraz zasady III.2 o przekazywaniu informacji Zarządowi o powiązaniach członków RN z akcjonariuszami odbywa się poprzez otwartą analizę przeprowadzaną przez Radę Nadzorczą oraz poprzez składanie oświadczeń, co zostało uregulowane odpowiednimi zapisami w Regulaminie Rady Nadzorczej (§ 4, punkty 2 i 3).

Harmonogram posiedzeń Rady Nadzorczej w danym roku, wraz z planowanymi tematami posiedzeń, zostaje uchwalany na pierwszym posiedzeniu RN w danym roku.

Posiedzenia RN odbywają się co najmniej raz na 2 miesiące. W okresach pomiędzy formalnymi posiedzeniami RN odbywa telekonferencje i podejmuje uchwały w formie elektronicznej.

W posiedzeniach Rady każdorazowo bierze udział Zarząd ES-SYSTEM S.A., który przedstawia Radzie sprawozdanie na temat bieżącej sytuacji w Spółce oraz istotnych wydarzeń od czasu ostatniego posiedzenia Rady.

Rada Nadzorcza ES-SYSTEM S.A. składa się z minimalnej wymaganej przez prawo liczby członków i zgodnie z zapisem w punkcie III.7 Dobrych Praktyk nie powołała odrębnego Komitetu Audytu.

Rada Nadzorcza wypełnia zadania Komitetu Audytu, poprzez:

1/ Coroczny wybór zewnętrznego audytora ds. zbadania Sprawozdania Finansowego oraz sprawując nadzór nad wdrażaniem rekomendacji i uwag zewnętrznego audytora,

2/ Prowadząc nadzór nad działalnością Zarządu w odniesieniu do:

- finansowania Spółki;
- zarządzania wewnętrznymi systemami zarządzania ryzykiem oraz kontroli,
- nadzorowania procesu wdrażania właściwych przepisów i regulacji, przestrzegania kodeksów postępowania;
- wyboru zasad rachunkowości,
- polityki Spółki w odniesieniu do planowania podatkowego;
- stosowania technologii informatyczno-komunikacyjnych (ICT);
- przygotowania na potrzeby badania przez Radę Nadzorczą rocznego sprawozdania finansowego, rocznego budżetu oraz głównych inwestycji dokonanych przez Spółkę;
- corocznej oceny swojej pracy oraz prawidłowości zasad działania

3/ Wyraża zgodę na nabycie, zbycie, obciążenie przez Spółkę nieruchomości lub udziału we współwłasności nieruchomości, a także nabycie, zbycie lub obciążenie przez Spółkę prawa użytkowania wieczystego lub udziału w tym prawie;

4/ Bada sprawozdanie Zarządu z działalności Spółki oraz wnioski Zarządu co do podziału zysku albo pokrycia straty,

Zarząd

Kompetencje i zasady pracy Zarządu ES-SYSTEM S.A. określone zostały w następujących dokumentach:

- Statut Spółki - (art. 14 - 17)
- Regulamin Zarządu
- Dobre Praktyki 2008

Regulamin i statut dostępne są na stronie www.essystem.pl w dziale Relacje Inwestorskie / Spółka / Ład korporacyjny.

W okresie od 1 stycznia 2008 r. do 31 grudnia 2008 r. skład Zarządu oraz podział kompetencji pomiędzy Członków Zarządu przedstawiał się następująco:

Tabela 9. Skład Zarządu.

Imię i Nazwisko	Funkcja	Okres sprawowania funkcji w 2008 r.
Bogusław Pilszczek	Prezes Zarządu	01.01.2008 – 31.12.2008
Leszek Ciupiński	Wiceprezes Zarządu ds. Finansowych	01.01.2008 – 31.12.2008
Jacek Wysocki	Wiceprezes Zarządu ds. Marketingowych	01.01.2008 – 31.12.2008

Do zakresu działania Zarządu należy kierowanie bieżącą działalnością Spółki, reprezentowanie jej na zewnątrz oraz ogół czynności nie zastrzeżonych dla innych organów Spółki. Posiedzenia Zarządu odbywają się w terminach ustalonych w planie pracy Zarządu oraz na bieżąco w formie telekonferencji.

Posiedzenia zwoływane są przez Prezesa Zarządu. Prezes Zarządu może z własnej inicjatywy lub na wniosek innego Członka Zarządu zwołać posiedzenie Zarządu dla rozpatrzenia spraw pilnych. Posiedzenie Zarządu jest także zwoływane na pisemny wniosek Rady Nadzorczej Spółki. Wykonując swoje zadania Zarząd podejmuje uchwały, wydaje zarządzenia, instrukcje, regulaminy i dokonuje innych stosownych czynności.

Zarząd spółki dokłada szczególnej staranności w budowaniu relacji z akcjonariuszami i inwestorami w oparciu o otwartość, wzajemny szacunek i zaufanie. Regularnie uczestniczy w spotkaniach z inwestorami. Na bieżąco informuje akcjonariuszy o sytuacji w spółce. Wszystkie ważne decyzje w spółce są konsultowane z członkami Rady Nadzorczej. Nadrzędną zasadą, którą kierują się władze spółki przy podejmowaniu decyzji strategicznych jest budowanie wartości firmy dla akcjonariuszy.

Elementem otwartej komunikacji z akcjonariuszami jest prowadzenie przez Spółkę korporacyjnej strony internetowej i zamieszczanie na niej wszystkich informacji wskazanych w Dobrych Praktykach 2008, część II, punkt 1.

Korporacyjna strona internetowa została przebudowana zgodnie z wymogami zawartymi w Modelowym Serwisie RI, w ramach przystąpienia do Programu Wspierania Płynności, co miało miejsce dnia 24 września 2008 roku; zgodnie z postanowieniami zawartymi w Uchwałach Zarządu Giełdy: Nr 502/2008 z dnia 23 czerwca 2008r, Nr 648/2008 z dnia 28 sierpnia 2008r, Nr 672/2008 z dnia 9 września 2008r;

Zarząd Spółki ES-SYSTEM S.A. zawiadomił o tym fakcie w piśmie skierowanym do Zarządu GPW. Zgodnie z zasadami Programu Wspierania Płynności Spółka:

- posiadała umowę z animatorem emitenta, zawartą (na zasadach określonych w § 88-89 Regulaminu Giełdy) z Domem Inwestycyjnym BRE Banku S.A. dnia 19 lutego 2007 roku.
- prowadziła sekcję Relacji Inwestorskich na własnej stronie www.essystem.pl oraz zobowiązała się do dokonania zmian w budowie tej sekcji zgodnie z zakresem i strukturą określonymi w Modelowym Serwisie Relacji Inwestorskich, zamieszczonym na stronie <http://naszmodel.gpw.pl/>, w terminie do 30 listopada 2008 roku
- rozpoczęła dnia 22 września 2008 roku współpracę z sekcją Relacji Inwestorskich na stronie internetowej www.gpwinfostrefa.pl

6.3. Informacje o podstawowych produktach, towarach lub usługach wraz z ich określeniem wartościowym i ilościowym oraz udziałem poszczególnych produktów, towarów i usług (jeżeli są istotne) albo ich grup w sprzedaży Emitenta ogółem, a także zmianach w tym zakresie w danym roku obrotowym

Tabela 10. Struktura asortymentowa przychodów ze sprzedaży Emitenta w ujęciu wartościowym (tys. zł)

	2008	% udział	2007	% udział
Przychody ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów w tym:	153 342	96,83%	143 270	96,18%
Oświetlenie architektoniczne	82 661	52,20%	61 881	41,54%
Oświetlenie przemysłowe	30 980	19,56%	48 109	32,30%
Oświetlenie zewnętrzne	18 379	11,61%	12 005	8,06%
Akcesoria różne	21 322	13,46%	21 275	14,28%
Przychody ze sprzedaży usług	5 023	3,17%	5 687	3,82%
Razem	158 365	100,00%	148 957	100,00%

Tabela 11. Segmentacja przychodów ze sprzedaży (wg głównych kanałów dystrybucji) Emitenta w ujęciu wartościowym

	2008	% udział	2007	% udział
Rynek hurtowy – odbiorcy hurtowi	62 861	39,69%	52 813	35,46%
Rynek inwestycji budowlanych – inwestorzy i wykonawcy	95 504	60,31%	96 144	64,54%
Razem	158 365	100,00%	148 957	100,00%

Tabela 12. Struktura rzeczowa przychodów ze sprzedaży Emitenta w ujęciu wartościowym wg sprawozdań finansowych (tys. zł)

	01.01.2008 - 31.12.2008	01.01.2007 - 31.12.2007
Przychody ze sprzedaży produktów	45 647	45 712
Przychody ze sprzedaży usług	5 023	5 687
Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów	107 695	97 558
RAZEM	158 365	148 957

6.4. Informacje o rynkach zbytu, z uwzględnieniem podziału na rynki krajowe i zagraniczne, oraz informacje o źródłach zaopatrzenia w materiały do produkcji, w towary i usługi, z określeniem uzależnienia od jednego lub więcej odbiorców i dostawców, a w przypadku, gdy udział jednego odbiorcy lub dostawcy osiąga, co najmniej 10% przychodów ze sprzedaży ogółem - nazwy (firmy) dostawcy lub odbiorcy, jego udział w sprzedaży lub zaopatrzeniu oraz jego formalne powiązania z Emitentem

Tabela 13. Struktura geograficzna przychodów ze sprzedaży Emitenta

L.p.	Opis pozycji (wartości w tys. zł.)	31.12.2008	31.12.2007	Zmiana 2008 do 2007
1.	Suma sprzedaży	158 365	148 957	6,32%
2.	Sprzedaż krajowa	125 722	116 904	7,54%
3.	Sprzedaż exportowa	32 643	32 053	1,84%
4.	Udział sprzedaży krajowej w ogółem	79,39%	78,48%	
5.	Udział sprzedaży exportowej w ogółem	20,61%	21,52%	

Dominującym rynkiem zbytu ES-SYSTEM jest rynek krajowy, na który przypadło w 2008 roku 79,39% przychodów ze sprzedaży ogółem. Na rynku krajowym głównymi klientami Emitenta są firmy wykonawcze elektroinstalacyjne i ogólnobudowlane (Generalni Wykonawcy), inwestorzy, sieci hurtowe i hurtownie. ES-SYSTEM dąży do utrzymywania równowagi pomiędzy sprzedażą do tych dwóch obszarów rynku, tj. inwestycji i dystrybucji (hurtu), przy dynamicznym wzroście sprzedaży eksportowej. Większość sprzedaży eksportowej Emitenta w 2008r stanowiła sprzedaż do krajów Unii Europejskiej.

ES-SYSTEM realizuje aktywną politykę zaopatrzeniową kierując się przede wszystkim kryteriami jakości w wyborze dostawców materiałów i komponentów do bieżącej produkcji. Zdecydowana większość dostaw pochodzi od bezpośrednich producentów, z którymi wiąże Emitenta wieloletnie, sprawdzone relacje handlowe.

Relacje z dostawcami oraz ich struktura wynika bezpośrednio ze strategii Emitenta oraz organizacji procesu produkcji. Emitent współpracuje z dwiema podstawowymi grupami dostawców: towarów oraz materiałów. Największe zakupy są realizowane w firmach, które współpracują z Emitentem, co najmniej od kilku lat.

Portfel dostawców materiałów jest bardzo dobrze zdywersyfikowany i dla wszystkich kluczowych komponentów do produkcji Emitent posiada przynajmniej dwóch sprawdzonych długoletnich partnerów. Nie zachodzi niebezpieczeństwo uzależnienia się od konkretnego podmiotu. Dostawcy podlegają wstępnej oraz okresowej kwalifikacji zgodnie z procedurami ISO. Jeśli dostawca przejdzie pozytywnie procedurę weryfikacji, uzyskuje status dostawcy kwalifikowanego dla Emitenta. Jest to równoważne z dopuszczeniem takiego dostawcy do przeprowadzania transakcji handlowych z ES-SYSTEM.

W 2008 roku w ES-SYSTEM S.A. nie wystąpiła sprzedaż dla jednego podmiotu przekraczająca 10% przychodów ze sprzedaży.

Największym dostawcą ES-SYSTEM S.A. jest ES-SYSTEM WILKASY Sp. z o.o. od którego wartość zakupu towarów przekroczyła w 2008 roku 10% przychodów ze sprzedaży i jej udział zakupach ogółem wyniósł 45,73%. ES-SYSTEM WILKASY Sp. z o.o. jest podmiotem powiązanym z ES-SYSTEM S.A. i 100% udziałów jest w posiadaniu Emitenta.

6.5. Informacje o zawartych umowach znaczących dla działalności Emitenta, w tym znanych Emitentowi umowach zawartych pomiędzy akcjonariuszami (wspólnikami), umowach ubezpieczenia, współpracy lub kooperacji

Umowy ubezpieczeniowe :

- ✓ Polisa obrotowa z dnia 11 sierpnia 2005 roku zmieniona Aneksem nr.2 obowiązującym od 11 sierpnia 2006 i Aneksem nr. 3 obowiązującym od 11 sierpnia 2007 i aneksem nr. 4 obowiązującym od 11.08.2008 na okres 1 roku zawarta z Korporacją Ubezpieczeń Eksportowych S.A. której przedmiotem jest ubezpieczenie należności eksportowych przysługujących spółce od dłużników, którym korporacja przyznała limity kredytowe.
- ✓ Polisa ubezpieczenia majątkowego spółki z dnia 22 maja 2007 roku zawarta z TUiR Warta SA. od wszystkich zdarzeń nagłych z łączną sumą ubezpieczenia 15 186 246,06 zł na okres ubezpieczenia do 31 stycznia 2008 roku oraz przedłużająca ją polisa z tym samym ubezpieczycielem zawarta na okres od 1 lutego 2008 roku do 31 stycznia 2009 roku z łączną sumą ubezpieczenia 16 749 544,13 zł.
- ✓ Polisa ubezpieczenia mienia w transporcie krajowym z dnia 26 maja 2007 roku zawarta z Generali T.U. S.A. na sumę ubezpieczenia na jeden środek transportu 300 000 zł na okres do 31 stycznia 2008 roku oraz przedłużająca ją polisa zawarta z tym samym ubezpieczycielem na okres od 1 lutego 2008 do 31 stycznia 2009 roku z sumą ubezpieczenia 280 000 zł
- ✓ Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej z tytułu wykonywania działalności projektanta architekta lub inżyniera budowlanego zawarta z ERHO HESTIA S.A. z dnia 11 września 2006 roku do wysokości 1 000 000 zł na okres do 10 września 2007 roku, następnie na drodze aneksu przedłużono okres ubezpieczenia do dnia 31 stycznia 2008.
- ✓ Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej z tytułu wykonywania działalności projektanta architekta lub inżyniera zawarta z TUiR Warta S.A. do wysokości 1 000 000 zł zawarta na okres od 1 lutego 2008 do dnia 31 stycznia 2009 .
- ✓ Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej z włączeniem OC za produkt zawarta z ERGO HESTIA S.A. z dnia 11 września 2006 roku,

z sumą ubezpieczenia 5 000 000 zł na okres do 10 września 2007 roku, aneksem nr.1 przedłużono okres ubezpieczenia do dnia 31 stycznia 2008.

- ✓ Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej z tytułu prowadzenia działalności, posiadania mienia oraz wprowadzenia produktu do obrotu zawarte z TUiR Warta na okres od 1 lutego 2008 roku do 31 stycznia 2009 roku z sumą ubezpieczenia 10 000 000 zł

6.6. Informacje o powiązaniach organizacyjnych lub kapitałowych Emitenta z innymi podmiotami oraz określenie jego głównych inwestycji krajowych i zagranicznych (papiery wartościowe, instrumenty finansowe, wartości niematerialne i prawne oraz nieruchomości), w tym inwestycji kapitałowych dokonanych poza jego grupą jednostek powiązanych oraz opis metod ich finansowania

Spółka ES-SYSTEM S.A. tworzy Grupę Kapitałową ES SYSTEM, w której jest podmiotem dominującym i na dzień bilansowy w skład grupy wchodzi ponadto:

ES-SYSTEM Wilkasy Sp. z o.o. z siedzibą w Wilkasach – Emitent posiada 100% udziałów
ES-SYSTEM Rzeszów Sp. z o.o. z siedzibą w Rzeszowie – Emitent posiada 100% udziałów
ES-SYSTEM Scandinavia AB z siedzibą w Sztokholmie – Emitent posiada 75% udziałów
ES-SYSTEM Leuchten GmbH i.L z siedzibą w Keiserslauten – Emitent posiada 100% udziałów
T.O.O. ES-SYSTEM EAST z siedzibą w Ałmacie – Emitent posiada 51% udziałów (spółka ta nie została objęta konsolidacją w 2008 roku).

21 kwietnia 2008 roku Emitent zwiększył wartość inwestycji w spółce zależnej poprzez objęcie 14 000 nowoutworzonych udziałów spółki ES-SYSTEM Wilkasy Sp. z o.o. po 500 zł każdy o łącznej wartości 7 000 tys. zł. Objęcie udziałów zostało w całości opłacone. 7 maja 2008 roku Sąd Rejonowy w Olsztynie – VIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego dokonał rejestracji podwyższenia kapitału. Po rejestracji kapitał zakładowy ES-SYSTEM Wilkasy Sp. z o.o. wynosi 56 726 tys. zł i wszystkie głosy na zgromadzeniu wspólników ES-SYSTEM Wilkasy Sp. z o.o. przysługują ES-SYSTEM S.A. Środki pozyskane przez spółkę będą przeznaczone na realizację zadań inwestycyjnych określonych w strategii i planach rozwoju na lata 2007 - 2008.

Nowe udziały zostały pokryte w całości wkładem pieniężnym ze środków uzyskanych przez Emitenta w ramach publicznej oferty.

W dniu 14.10.2008 roku ES-SYSTEM S.A. nabyła od swojej spółki zależnej ES-SYSTEM Wilkasy Sp. z o.o. prawo użytkowania wieczystego działek położonych w Wilkasach, jednostka ewidencyjna Giżycko – Gmina, obręb ewidencyjny 20, Wilkasy, o numerach:

- 78/4 o powierzchni 0,4007 ha, dla której Sąd Rejonowy w Giżycku prowadzi księgę wieczystą o numerze 18608 oraz
- 867/2 o powierzchni 0,0150 ha, dla której Sąd Rejonowy w Giżycku prowadzi księgę wieczystą o numerze 8430

zwanych dalej Nieruchomością oraz stanowiących odrębną własność budynków znajdujących się na Nieruchomości to jest budynku hali magazynowej wraz z zapleczem socjalno - administracyjnym jak również wszelkich innych budowli oraz infrastruktury technicznej, łącznie nazwanych Centrum Logistycznym.

Cena łączna za Centrum Logistyczne została określona na podstawie Operatu Szacunkowego sporządzonego przez rzeczoznawcę majątkowego i wynosi 4 002 540 złotych netto, i została powiększona o podatek od towarów i usług (VAT) w wysokości 22%, przy czym wartość gruntów będących w użytkowaniu wieczystym wynosi 153 410 złotych netto, a wartość budynków wynosi 3 849 130 złotych netto.

Nowoczesne Centrum Logistyczne zostało sfinansowane ze środków własnych Emitenta i znacznie usprawni i przyspieszy proces dystrybucji, transportu i dostaw do klienta końcowego.

6.7. Opis istotnych transakcji zawartych przez emitenta lub jednostkę od niego zależną z podmiotami zależnymi na innych warunkach niż rynkowe wraz kwotami oraz informacjami określającymi charakter tych transakcji⁴.

Pomiędzy podmiotami Grupy w trakcie roku obrotowego nie zawierano transakcji na innych warunkach niż rynkowe.

⁴ Można wskazać miejsce zamieszczenia informacji w sprawozdaniu finansowym

6.8. Informacje o zaciągniętych i wypowiedzianych umowach dotyczących kredytów i pożyczek, z podaniem kwoty, rodzaju, wysokości stopy procentowej, waluty i terminu wymagalności.

Zaciągnięte kredyty i pożyczki długoterminowe

Spółka posiada zawartą umowę nr 07/120/06/Z/XP o współpracy z BRE Bankiem S.A. w ramach, której posiada limit na korzystanie z produktów banku do kwoty 2 500 000 zł.

W dniu 16 marca 2009 roku na mocy aneksu nr 4 limit do korzystania z produktów banku został zwiększony do kwoty 4 000 000 zł. Zabezpieczenie umowy o współpracę stanowi cesja globalna należności z dnia 21 września 2006 r. do kwoty zadłużenia. Kwota zabezpieczenia w związku ze zwiększeniem wartości limitu wzrosła do kwoty 6 000 000 zł. Umowa o współpracy obowiązuje do dnia 21.12.2010 r. Dopuszcza jednak możliwość, aby ostateczny termin ważności udostępnionych produktów (ostateczny termin ważności gwarancji) wykraczał poza podstawowy okres ważności limitu, nie dłużej jednak niż do 31.01.2013. Prowizja przygotowawcza wyniosła 0,3% od kwoty podwyższenia limitu, prowizja od niewykorzystanej kwoty limitu wynosi 0,3%, prowizja od zaangażowania z tytułu gwarancji wynosi 0,5% dla gwarancji o okresie ważności do 12 miesięcy i 0,55% dla gwarancji o okresie ważności powyżej 12 miesięcy.

6.9. Informacja o udzielonych i otrzymanych poręczeniach i gwarancjach ze szczególnym uwzględnieniem poręczeń i gwarancji udzielonych jednostkom powiązanym.

Tabela 14. Poręczenia w formie gwarancji dla podmiotów zewnętrznych

Lp	Wystawca gwarancji	Beneficjent	Rodzaj zobowiązania	Kwota poręczenia	Termin ważności	Charakter powiązań
1	BRE Bank S.A. O/Kraków	STRABAG Sp. z o.o.	Gwarancja nr 07/030/06 na zabezpieczenie wykonania zobowiązań gwarancyjnych	12 570,00 EUR	30.04.2011	Brak powiązań kapitałowych
2	BRE Bank S.A. O/Kraków	EKZ Austria	Gwarancja nr 07/213/06 na zabezpieczenie wykonania zobowiązań gwarancyjnych	43 402,50 EUR	09.10.2011	Brak powiązań kapitałowych
3	BRE Bank S.A. O/Kraków	Kraków Nowe Miasto Sp. z o.o.	Gwarancja nr 07/007/07 na zabezpieczenie wykonania zobowiązań gwarancyjnych	143 017,00 EUR	04.06.2012	Brak powiązań kapitałowych
4	BRE Bank S.A. O/Kraków	DEKA Immobilien Investment Niemcy	Gwarancja nr 07/006/07 na zabezpieczenie wykonania zobowiązań gwarancyjnych	87 066,26 EUR	31.05.2012	Brak powiązań kapitałowych
5	BRE Bank S.A. O/Kraków	Projektmanagement KFT Budapeszt	Gwarancja nr 07/027DMB//07 na zabezpieczenie wykonania zobowiązań gwarancyjnych	39 468,86 EUR	20.06.2009	Brak powiązań kapitałowych
6	BRE Bank S.A. O/Kraków	STRABAG Sp. z o.o.	Gwarancja nr 07/059Z/RM//07 na zabezpieczenie zwrotu kaucji	60 185 zł	31.01.2009	Brak powiązań kapitałowych

7	BRE Bank S.A. O/Kraków	ELEKTROMONTAŻ POZNAŃ SA	Gwarancja nr 07/095/Z/PB/07 na zabezpieczenie dobrego wykonania umowy	102 399,69 zł	30.05.2010	Brak powiązań kapitałowych
8	BRE Bank S.A. O/Kraków	SKANSKA S.A. Warszawa	Gwarancja nr 07/174/Z/MB/07 na zabezpieczenie dobrego wykonania umowy	29 426,15zł	30.06.2009	Brak powiązań kapitałowych
9	BRE Bank S.A. O/Kraków	J&P AVAX Societe Polska SA	Gwarancja nr 07/183/Z/MB/07 na zabezpieczenie wykonania zobowiązań gwarancyjnych	22 566 zł	20.09.2009	Brak powiązań kapitałowych
10	BRE Bank S.A. O/Kraków	FOCUS PARK RYBNIK BIS Sp. z o.o.	Gwarancja nr 07/223/Z/MB/07 na zabezpieczenie wykonania zobowiązań gwarancyjnych	44 386 zł	28.08.2009	Brak powiązań kapitałowych
11	BRE Bank S.A. O/Kraków	QUMAK SEKOM SA	Gwarancja nr 07/001/K/MB/08 na zabezpieczenie wykonania zobowiązań gwarancyjnych	67538	30.10.2010	Brak powiązań kapitałowych
12	BRE Bank S.A. O/Kraków	ELEKTROMONTAŻ POZNAŃ SA	Gwarancja nr 07/002/K/MB/08 na zabezpieczenie dobrego wykonania umowy	47 142,66 zł	31.01.2010	Brak powiązań kapitałowych
13	BRE Bank S.A. O/Kraków	CENTRUM HANDLOWE POLSKA 5 Sp. z o.o.	Gwarancja nr 07/020/K/MB/08 na zabezpieczenie dobrego wykonania umowy	92 462,00 EUR	16.06.2013	Brak powiązań kapitałowych
14	BRE Bank S.A. O/Kraków	CURA/GGP Gayrimenkul Istanbul Turcja	Gwarancja nr 07/116/08 na zabezpieczenie roszczeń z tytułu rękojmi i gwarancji	84 806,50 USD	12.06.2012	Brak powiązań kapitałowych
15	BRE Bank S.A. O/Kraków	ECE Projektmanagement Praga s.r.o.	Gwarancja nr 07/126/Z/AP/08 na zabezpieczenie wykonania zobowiązań gwarancyjnych	478 126,43 EUR	30.06.2009	Brak powiązań kapitałowych
16	BRE Bank S.A. O/Kraków	STRABAG Sp. z o.o	Gwarancja nr 07/156/K/MB/08 na zabezpieczenie roszczeń z tytułu rękojmi i gwarancji	23 407,83 zł	04.04.2011	Brak powiązań kapitałowych
17	BRE Bank S.A. O/Kraków	Auftragnehmer uber Beleuchtung Mall& Fassade Rosencade Tulln Austria	Gwarancja nr 07178/Z/MB/08 na zabezpieczenie wykonania zobowiązań gwarancyjnych	10 700,00 EUR	29.05.2013	Brak powiązań kapitałowych

18	BRE Bank S.A. O/Kraków	MOSTOSTAL WARSZAWA SA	Gwarancja nr 07178/Z/MB/08 na zabezpieczenie wykonania zobowiązań gwarancyjnych	36 467,00zł	30.08.2010	Brak powiązań kapitałowych
19	BRE Bank S.A. O/Kraków	STRABAG Sp. z o.o	Gwarancja nr 07/242/K/MB/08 na zabezpieczenie roszczeń z tytułu rękojmi i gwarancji	70 418,00 zł	31.05.2011	Brak powiązań kapitałowych
Razem EUR				906 813,05		
Razem USD				84 806,50		
Razem PLN				503 936,33		

Tabela 15. Udzielenie przez Emitenta poręczenia dla spółek Grupy

L.p.	Poręczający	Podmiot, za który zostało udzielone poręczenie	Rodzaj zobowiązania	Kwota poręczenia	Okres poręczenia	Charakter powiązań
1	ES-SYSTEM S.A.	ES-SYSTEM WILKASY Sp. z o.o.	Umowa nr 05/055/05/D/IN zawarta z BRE Bank S.A. O/ Olsztyn o kredyt inwestycyjny walutowy	4 715 855,10	28.04.2010	Powiązanie kapitałowe
2	ES-SYSTEM S.A.	ES-SYSTEM RZESZÓW Sp. z o.o.	Umowa nr 02/095/04/Z/IN zawarta z BRE Bank O/ Rzeszów o kredyt inwestycyjny	560 000 zł	30.10.2009	Powiązanie kapitałowe
Razem				5 275 855,10		

6.10. Informacje o udzielonych pożyczkach, ze szczególnym uwzględnieniem pożyczek udzielonych jednostkom powiązanym Emitenta z podaniem kwoty, rodzaju i wysokości stopy procentowej, waluty i terminu wymagalności

Udzielone pożyczki krótkoterminowe:

Dla ES-SYSTEM LEUCHTEN GmbH 120 000 EUR zł, termin spłaty 01 marca 2009 roku, oprocentowana 6% w stosunku rocznym
Dla ES-SYSTEM Rzeszów Sp. z o.o. w wysokości 900 000 zł , termin spłaty 26 październik 2009 roku, oprocentowana według zmiennej stopy WIBOR 1 M plus 0,8% marży
Dla ES-SYSTEM Wilkasy Sp. z o.o. w wysokości 3 000 000 zł , termin spłaty 26 październik 2009 roku, oprocentowanie według zmiennej stopy WIBOR 1M plus 0,8% marży

Udzielone pożyczki długoterminowe:

Dla ES-SYSTEM Wilkasy Sp. z o.o. w wysokości 3 000 000 zł z ostatecznym terminem spłaty 30 września 2013 roku, oprocentowana według zmiennej stopy WIBOR 1M plus 1,0% marży
Dla ES-SYSTEM Rzeszów Sp. z o.o. w wysokości 300 000 zł z ostatecznym terminem spłaty 30 czerwca 2010 roku, oprocentowana według zmiennej stopy WIBOR 1M plus 1,0% marży
Dla LCR BELEUCHTUNG OHG w wysokości 50 000 EUR z ostatecznym terminem spłaty 31 grudzień 2010 roku, oprocentowana 6% w stosunku rocznym

6.11. Opis wykorzystania przez Emitenta wpływów z emisji (w przypadku emisji papierów wartościowych w okresie objętym raportem)

W okresie objętym raportem to jest w roku 2008 roku nie miał miejsca wpływ z emisji papierów wartościowych. Natomiast wykorzystanie środków pieniężnych z emisji która miała miejsce w 2007 roku w kwocie brutto 37 700 000 zł a po odliczeniu kosztów emisji 36 019 739,87 netto przedstawia się na dzień sporządzenia raportu następująco :

- 21 500 000 zł – podwyższenie kapitału zakładowego w Spółce zależnej ES-SYSTEM Wilkasy Sp. z o.o oraz 3 000 000 zł pożyczki. Środki te na dzień 31 grudnia 2008 roku zostały wykorzystane na następujące inwestycje:

Tabela 16. Wykorzystanie środków na inwestycje w ES-SYSTEM Wilkasy Sp. z o.o.

Zadanie inwestycyjne	Nakłady inwestycyjne na 31.12.2008
Budowa hali produkcyjnej	3 194 934,24
Budowa hali magazynowej	2 256 247,13
Nakłady budowlane na laboratorium ENEC,EMC	367 518,56
Budowa obiektów inżynierii lądowej	595 062,08
Maszyny, urządzenia i aparaty ogólnego zastosowania	8 960 469,45
Specjalistyczne maszyny, urządzenia i aparaty	4 248 025,43
Urządzenia techniczne	440 809,55
Środki transportu wewnętrznego - wózki widłowe	319 797
Wyposażenie magazynu	171 375,55
Razem	20 554 238,99

- 5 840 250 zł – podwyższenie kapitału zakładowego w spółce zależnej ES-SYSTEM Rzeszów Sp. z o.o. Środki te zostały wykorzystane w następujący sposób:

Tabela 17. Wykorzystanie środków na inwestycje w ES-SYSTEM Rzeszów Sp. z o.o.

Zadania inwestycyjne	Nakłady inwestycyjne na 31.12.2007
Budowa hali produkcyjnej	1 379 220,34
Budowa hali magazynowej	575.612,51
Maszyny, urządzenia i aparaty ogólnego zastosowania	3 795 112,79
Specjalistyczne maszyny, urządzenia i aparaty	65 873,20
Wartości niematerialne i prawne	24 431,16
Razem nakłady w zł	5 840 250,00

6.12. Objaśnienie różnic pomiędzy wynikami finansowymi wykazanymi w raporcie rocznym a wcześniej publikowanymi prognozami wyników na dany rok

ES-SYSTEM S.A. nie publikował prognoz wyników finansowych na 2008 rok.

6.13. Ocena, wraz z jej uzasadnieniem, dotycząca zarządzania zasobami finansowymi, ze szczególnym uwzględnieniem zdolności wywiązywania się z zaciągniętych zobowiązań, oraz określenie ewentualnych zagrożeń i działań, jakie Emitent podjął lub zamierza podjąć w celu przeciwdziałania tym zagrożeniom

Tabela 18. Wskaźniki efektywności zarządzania zasobami finansowymi

L.p.	Opis pozycji	31.12.2008	31.12.2007
3.	Wskaźnik ogólnego zadłużenia	16,28%	20,15%
4.	Wskaźnik zadłużenia kapitałów własnych	19,45%	25,23%
5.	Wskaźnik płynności bieżącej	3,30	2,95
6.	Wskaźnik płynności szybkiej	2,79	2,49
7.	Cykl rotacji należności	102,48	111,48
8.	Cykl rotacji zobowiązań	61,40	71,77

Wszystkie podstawowe wskaźniki zadłużenia i płynności wykazują wartości mieszczące się w normach i wskazują na brak zagrożeń dotyczących zdolności ES-SYSTEM S.A. do generowania zysków i wywiązywania się z podjętych zobowiązań.

6.14. Ocena możliwości realizacji zamierzeń inwestycyjnych, w tym inwestycji kapitałowych, w porównaniu do wielkości posiadanych środków, z uwzględnieniem możliwych zmian w strukturze finansowania tej działalności

W oparciu o przedstawione w niniejszym sprawozdaniu wyniki finansowe a więc posiadane i wypracowane środki finansowe, poziom kapitałów własnych i zdolność kredytową, pozyskane w wyniku emisji akcji środki w ocenie zarządu pozwolą zrealizować wszystkie zamierzenia inwestycyjne.

6.15. Ocena czynników i nietypowych zdarzeń mających wpływ na wynik z działalności za rok obrotowy, z określeniem stopnia wpływu tych czynników lub nietypowych zdarzeń na osiągnięty wynik

W grudniu 2008 roku Zarząd ES-SYSTEM S.A. podjął decyzję o utworzeniu odpisu aktualizującego w kwocie 893 558,21 zł na należności od spółki zależnej ES SYSTEM EAST z siedzibą w Almaty, Kazachstan. Kwota ta obciążyła wynik finansowy za IV kwartał 2008 roku zarówno Emitenta jak i Grupy Kapitałowej.

Zarząd spółki zależnej ES SYSTEM EAST przedstawił harmonogram spłaty całości zadłużenia, który przewiduje zapłatę długu w równych ratach kwartalnych do końca 2009 roku. Jeśli tak się stanie kwota rozwiązanych z tego tytułu rezerw zwiększy przychody operacyjne spółki w 2009 roku.

6.16. Zmiany w podstawowych zasadach zarządzania przedsiębiorstwem Emitenta i jego grupą kapitałową

Rok 2008 nie przyniósł znaczących zmian w zarządzaniu przedsiębiorstwem Emitenta i jego Grupy Kapitałowej.

6.17. Wszelkie umowy zawarte między Emitentem a osobami zarządzającymi, przewidujące rekompensatę w przypadku ich rezygnacji lub zwolnienia z zajmowanego stanowiska bez ważnej przyczyny lub gdy ich odwołanie lub zwolnienie następuje z powodu połączenia Emitenta przez przejęcie

W roku 2008 nie zawarto umów tego rodzaju.

6.18. Wartość wynagrodzeń, nagród lub korzyści, w tym wynikających z programów motywacyjnych lub premiowych opartych na kapitale Emitenta, w tym programów opartych na obligacjach z prawem pierwszeństwa, zamiennych, warrantach subskrypcyjnych (w pieniądzu, naturze lub jakiegokolwiek innej formie), wypłaconych, należnych lub potencjalnie należnych, odrębnie dla każdej z osób zarządzających i nadzorujących Emitenta w przedsiębiorstwie Emitenta, bez względu na to, czy odpowiednio były one zaliczane w koszty, czy też wynikały z podziału zysku; w przypadku gdy Emitentem jest jednostka dominująca lub znaczący inwestor - oddzielnie informacje o wartości wynagrodzeń i nagród otrzymanych z tytułu pełnienia funkcji we władzach jednostek podporządkowanych; jeżeli odpowiednie informacje zostały przedstawione w sprawozdaniu finansowym - obowiązek

uznaje się za spełniony poprzez wskazanie miejsca ich zamieszczenia w sprawozdaniu finansowym

Tabela 19. Wysokość wynagrodzeń członków Zarządu i Rady Nadzorczej

Imię i nazwisko	Funkcja	Wynagrodzenie w złotych (od 01.01.2008 do 31.12.2008)
Bogusław Pilszczek	Prezes Zarządu	689 455,91
Leszek Ciupiński	Vice-Prezes Zarządu ds.finansowych	535 551,64
Jacek Wysocki	Vice-Prezes Zarządu ds.marketingu	672 444,08
Bożena Ciupińska	Przewodnicząca Rady Nadzorczej	687 956,52*
		18 000,00***
Arkadiusz Chojnacki	Członek RN	18 000,00*
		18 000,00***
Julian Pilszczek	Członek RN	22 000,00***
Jerzy Burdzy	Członek RN	21 000,00*
		18 000,00***
Radosław Wojciechowski	Członek RN	204 231,06**
		18 000,00***

* Wynagrodzenie pobrane z tytułu umowy o doradztwo zawartej z Emitentem.

** Wynagrodzenie pobrane przez spółkę, w której członek RN jest współnikiem, z tytułu umowy o świadczenie usług prawnych zawartej z Emitentem.

*** Wynagrodzenie z tytułu zasiadania w Radzie Nadzorczej.

6.19. Określenie łącznej liczby i wartości nominalnej wszystkich akcji (udziałów) Emitenta oraz akcji i udziałów w jednostkach powiązanych Emitenta, będących w posiadaniu osób zarządzających i nadzorujących (dla każdej osoby oddzielnie) [W przypadku spółek kapitałowych]

Tabela 20. Zestawienie stanu posiadania akcji przez osoby zarządzające i nadzorujące

Osoba	Funkcja	Stan na 31 grudzień 2008.	Wartość nominalna udziałów
Bożena Ciupińska	Przewodnicząca Rady Nadzorczej	4 687 164	1 546 764,12
Bożena Ciupińska – pośrednio poprzez Augusta Investments S.a.r.l.		6 016 363	1 985 399,79
Bogusław Pilszczek	Prezes Zarządu	1 149 074	379 194,42
Bogusław Pilszczek – pośrednio poprzez Bowen Investments S.a.r.l.		6 016 363	1 985 399,79
Jacek Wysocki	Członek Zarządu	1 920 000	633 600,00
Leszek Ciupiński	Członek Zarządu	99 926	32 975,58

Ponadto Bożena Ciupińska, Bogusław Pilszczek i Jacek Wysocki są współnikami spółki Hedland Investments S.a.r.l., która posiadała na dzień 31 grudnia 2008 roku 6 629 547 akcji.

6.20. Informacje o znanych Emitentowi umowach (w tym również zawartych po dniu bilansowym), w wyniku, których mogą w przyszłości nastąpić zmiany w proporcjach posiadanych akcji przez dotychczasowych akcjonariuszy i obligatariuszy

Na dzień bilansowy ani na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania nie są znane Emitentowi tego typu umowy.

6.21. Wskazanie posiadaczy wszelkich papierów wartościowych, które dają specjalne uprawnienia kontrolne w stosunku do Emitenta, wraz z opisem tych uprawnień

Nie dotyczy.

6.22. Informację o systemie kontroli programów akcji pracowniczych

Uchwałą nr 4 Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia spółki ES-SYSTEM S.A. z dnia 27 października 2006 roku, przyjęto założenia Programu Motywacyjnego w spółce. W dniu 12 września 2007 roku Rada Nadzorcza podjęła Uchwałę o zatwierdzeniu Regulaminu Programu Motywacyjnego przy czym programem tym objęto lata 2007-2009.

Po zatwierdzeniu przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy skonsolidowanego sprawozdania finansowego za 2007 rok, które miało miejsce 20 czerwca 2008 roku Zarząd Emitenta przedstawił Radzie Nadzorczej obliczoną wartość parametrów od spełnienia których zależał przydział pierwszej transzy warrantów osobom uprawnionym. W związku ze spełnieniem warunków przydziału Rada Nadzorcza podjęła uchwałę w przedmiocie zatwierdzenia listy imiennej i dokonania przydziału 407 204 warrantów osobom uprawnionym.

Koszty programu motywacyjnego które obciążąły wynik finansowy 2008 roku wyniosły 366 tys. zł.

6.23. Wskazanie postępowań toczących się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej w zakresie: postępowania dotyczącego zobowiązań albo wiarygodności emitenta lub jednostki od niego zależnej, których wartość stanowi co najmniej 10% kapitałów własnych emitenta⁵ oraz dwóch lub więcej postępowań, których łączna wartość stanowi co najmniej 10% kapitałów własnych

Tabela 21. Tabela postępowań sądowych

Rodzaj postępowania	Organ, przed którym postępowanie się toczy	Wartość przedmiotu sporu	Przedmiot postępowania	Data wszczęcia postępowania	Strony	Stanowisko ES-SYSTEM S.A.
Postępowanie sądowe	Sąd w Bolonii Seksja Własności przemysłowej i intelektualnej	Powód – BEGHELLI S.p.A. domaga się kwoty nie niższej „niż 10.000.000 € albo w mierze, większej lub mniejszej wynikłej trakcie postępowania” (cytat z pozwu)	Żądania zapłaty odszkodowania, zakazanie używania oznaczeń wykorzystywanych przez ES-SYSTEM S.A.	9 sierpnia 2006	Powód – BEGHELLI S.p.A. Pozwana: ES-SYSTEM S.A.	Roszczenie powoda jest bezpodstawne, zarówno co do zasady jak i co do wysokości.

W listopadzie 2006 roku ES-SYSTEM S.A. reprezentowana przez adwokatów: prof. avv. Anna Maria Bernini oraz avv. Maura Alessandri z kancelarii Baker & McKenzie Studio Professionale Associato z siedzibą w Bolonii złożyła odpowiedź na pozew, kwestionując w całości roszczenia powoda. W styczniu 2007 roku powód złożył kolejne pismo procesowe, na które ES-SYSTEM S.A. odpowiedziała 15 lutego 2007 roku. Powód 9 marca 2007 roku złożył kolejne pismo procesowe,

⁵ Określenie przedmiotu postępowania, wartości przedmiotu sporu, daty wszczęcia postępowania, stron wszczętego postępowania oraz stanowiska emitenta.

na które ES-SYSTEM S.A. odpowiedziała 6 kwietnia 2007 roku. W dotychczasowych pismach strony pozostały przy swoich stanowiskach, przy czym ES-SYSTEM S.A. w każdym z pism utrzymuje, że sprawa powinna być rozstrzygana przez sąd polski, jednak decyzja w tym zakresie należy do sądu włoskiego, przed którym aktualnie toczy się postępowanie.

Sąd w Bolonii przychylając się do argumentacji przedstawionej przez pełnomocnika ES-SYSTEM S.A. zdecydował, że postępowanie będzie się toczyć zgodnie z przepisami dotychczasowych przepisów proceduralnych, a nie tak jak wnioskował powód – BEGHELLI S.p.A zgodnie z przepisami procedury szczególnej. Tym samym w zakresie tej kwestii proceduralnej Sąd całkowicie podzielił argumentację podnoszoną przez pełnomocników ES-SYSTEM S.A. Jednocześnie Sąd wyznaczył termin pierwszego posiedzenia z udziałem stron na 13 grudnia 2007 roku. Na tym posiedzeniu Sąd miał zdecydować, które z przedstawionych przez strony dowodów będą brane pod uwagę oraz wyznaczyć terminy dla przesłuchania świadków, których zeznania zdecyduje się dopuścić.

Na rozprawie 13 grudnia 2007 roku, Sąd nie zajął się merytorycznym rozpoznaniem sprawy, a jedynie poinformował strony o możliwości zawarcia ugody pozasądowej. Ponadto Sąd wyznaczył termin kolejnej rozprawy na 12 czerwca 2008 roku; w posiedzeniu tym mieliby wziąć udział przedstawiciele obu stron w celu ugodowego zakończenia sporu. Jeśli takie rozwiązanie nie zostanie osiągnięte przed najbliższym posiedzeniem Sądu, strony będą miały możliwość wypowiedzenia się co do sporu, a Sąd zadecyduje w przedmiocie złożonych wniosków dowodowych oraz oświadczeń stron.

ES-SYSTEM S.A. podtrzymuje swoje stanowisko wyrażane w dotychczasowych pismach procesowych.

W rozprawie, która odbyła się 12 czerwca 2008 roku, wzięli udział przedstawiciele obu stron postępowania. Celem rozprawy było rozpatrzenie możliwości zawarcia przez strony ugody. W trakcie rozprawy żadna ze stron nie wykluczyła takiej możliwości, pozostawiając kwestię zakresu ewentualnych ustaleń ugodowych wyznaczonym do tego przedstawicielom. Przedstawiciele ci mają spotkać się w celu ustalenia obszarów ewentualnego porozumienia i współpracy, co miałyby być podstawą ewentualnej ugody. Kolejna rozprawa została wyznaczona na 6 listopada 2008 roku. Jeśli do tej daty nie będzie żadnych ustaleń ugodowych albo strony nie poinformują sądu o zaawansowanych negocjacjach ugodowych, sąd zajmie się merytorycznym rozpoznaniem sprawy i ustalaniem kolejności przeprowadzania poszczególnych dowodów.

W dniu 6 listopada 2008 roku odbyła się kolejna rozprawa. Sąd zdecydował że proces będzie się toczył zgodnie z innymi przepisami niż wnioskowała o to strona powodowa (Beghelli SpA). Sąd ma zdecydować, czy strony będą zobowiązane ponownie złożyć wszystkie pisma wraz z wnioskami dowodowymi. Wedle pełnomocnika ES-SYSTEM S.A. taka decyzja w przedmiocie zmiany procedury postępowania spowoduje jego spowolnienie. Sąd wyznaczył kolejną rozprawę na dzień 19 maja 2009 r. Na rozprawie mają być przesłuchiwać świadkowie spółki ES – SYSTEM S.A. oraz jej przedstawiciel - Prezes Zarządu, a także świadkowie zawnioskowani przez stronę powodową oraz jej reprezentant prawny.

6.24. Pozostałe informacje dodatkowe o:

6.24.1. Dacie zawarcia przez Emitenta umowy, z podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych, o dokonanie badania lub przeglądu sprawozdania finansowego lub skonsolidowanego sprawozdania finansowego oraz okresie, na jaki została zawarta ta umowa

W dniu 13 czerwca 2008 roku zostały zawarte z Kancelarią Porad Finansowo-Księgowych dr Piotr Rojek Sp. z o.o. umowy o dokonanie przeglądu skonsolidowanego półrocznego oraz badanie skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej ES-SYSTEM na dzień 31 grudnia 2008 roku oraz przeglądu jednostkowego półrocznego ES-SYSTEM S.A. oraz badania sprawozdania finansowego sporządzonego na dzień 31 grudnia 2008 roku z terminem wykonania obu umów do dnia 15 maja 2009 roku.

6.24.2. Wynagrodzenie podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych wypłaconym lub należnym za rok obrotowy, odrębnie za: badanie rocznego sprawozdania finansowego, inne usługi poświadczające, w tym przegląd sprawozdania finansowego, usługi doradztwa podatkowego, pozostałe usługi. (Informacje należy podać także dla poprzedniego roku obrotowego⁶)

⁶ Obowiązek uznaje się za spełniony po przez wskazanie miejsca zamieszczenia informacji w sprawozdaniu finansowym.

Łączne wynagrodzenie wynikające z w/w umów wynosi 57 800 zł netto. Łączne wynagrodzenie za dokonanie badania sprawozdań finansowych za rok 2007 wyniosło 55 000 zł netto.

7. OŚWIADCZENIA ZARZĄDU

7.1. Prawdliwość ewidencji

Zarząd ES-SYSTEM S.A. oświadcza, że według jego najlepszej wiedzy roczne sprawozdanie finansowe oraz dane porównywalne zostały sporządzone zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości i odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny jasny sytuację finansową i majątkową ES-SYSTEM S.A. oraz jej wynik finansowy, oraz że sprawozdanie z działalności ES-SYSTEM S.A. w 2008 roku zawiera prawdziwy obraz rozwoju, osiągnięć oraz sytuacji ES-SYSTEM S.A. włączając w to opis podstawowych ryzyk i zagrożeń.

7.2. Wybór podmiotu do badania

Zarząd ES-SYSTEM S.A. oświadcza, że Kancelaria Porad Finansowo - Księgowych dr Piotr Rojek Sp. z o.o. - podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych, dokonujący badania sprawozdania rocznego ES-SYSTEM S.A. został wybrany zgodnie z przepisami prawa oraz, że Podmiot ten oraz biegli rewidenci dokonujący tego badania spełniali warunki do wyrażenia bezstronnej i niezależnej opinii o badanym rocznym sprawozdaniu finansowym, zgodnie z obowiązującymi przepisami i normami zawodowymi.

8. PODPISY CZŁONKÓW ZARZĄDU

Tabela 22. Podpisy osób reprezentujących spółkę

PODPISY OSÓB REPREZENTUJĄCYCH SPÓŁKĘ

Bogusław Pilszczyk Prezes Zarządu

Jacek Wysocki V-ce Prezes Zarządu

Leszek Ciupiński V-ce Prezes Zarządu